

Výberové konania do funkcie predsedov súdov v období 1.1.2012-31.12.2012

Analýza hodnotiacich hárkov

INŠTITÚT PRE DOBRE SPRAVOVANÚ SPOLOČNOSŤ

ÚSTAV VEREJNEJ POLITIKY, FSEV UK

Táto správa je jedným z výstupov projektu „Windows to Judiciary (Okná do súdnictva)“, podporeného Open Society Foundations, ktorý realizovali v rokoch 2011 – 2013, VIA IURIS, Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (SGI), Partners for Democratic Change (PDCS) a Univerzita Komenského (Ústav verejnej politiky).

Autorky ©

Doc. Katarína Staroňová, PhD

Mgr. Radana Deščíková

Mgr. Katarína Števo

Recenzovali:

Doc. Emília Sičáková-Beblová, PhD.

Mgr. Ctibor Košťál, EMPM

Vydavateľ: Univerzita Komenského v Bratislave, 2014

ISBN: 978-80-223-3827-1

Obsah

Úvod	7
1 Reformy súdnictva v období 1989 -2010.....	9
2 Výber a menovanie predsedov súdov na Slovensku	13
3 Metodológia	17
3.1 Sprístupňovanie informácií z výberového konania	18
3.2 Typy dát.....	19
4 Formálny proces výberových konaní.....	21
4.1 Vymenovanie výberovej komisie.....	22
4.1.1 Kreovanie databáz Ministerstva spravodlivosti	22
4.1.2 Kreovanie výberových komisií z databázov MS SR	27
4.2 Hlasovanie o (ne) úspešnosti	28
4.3 Poradie.....	31
4.4 Osobitné hlasovanie.....	34
5 Analýza hodnotiacich hárkov z výberových konaní.....	36
5.1 Hodnotiace hárky členov	36
5.1.1 Komparácia dvoch alebo viac uchádzačov v hodnotiacich hárkoch.....	37
5.2 Zdôvodnenie hlasovania v hárkoch	40
5.2.1 Zdôvodnenie hlasovania členov komisie o uchádzačoch podľa početnosti kategórií údajov	42
5.3 Hodnotiace hárky z osobitného hlasovania.....	47
5.4 Hodnotiace hárky priripavené predsedom výberovej komisie.....	47
5.4.1 Záverečné hodnotenia	47
6 Výsledky a odporúčania	49
6.1 Formálny process výberových konaní.....	49
6.1.1 Kreovanie databáz kandidátov	49
6.1.2 Kreovanie výberových komisií	49
6.1.3 Sprístupňovanie informácií o kandidátoch výberových komisií.....	50

6.1.4	Hlasovanie o (ne)úspešnosti.....	50
6.1.5	Proces: Stanovenie poradia uchádzačov	50
6.1.6	Proces: Osobitné hlasovanie	51
6.2	Analyza hodnotiacich hárkov z vyberových konaní.....	51
6.2.1	Zdôvodnenie v hodnotiacich hárkoch: Komparácia	51
6.2.2	Kritéria zdôvodnenia hlasovania.....	52
6.2.3	Zhodnotenie (celkové) uchádzača v hárku.....	52

Zoznam použitých skratiek

MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
OS	okresný súd
KS	krajský súd
VK	výberová komisia
ZU	zhodnotenie uchádzača

Zoznam ilustrácií a tabuliek

Obrázok 1: Percentuálne zobrazenie dvoch typov zhodnotenia uchádzačov v hárkoch	45
Obrázok 2: Percentuálne znázornenie vzťahu medzi ZÚ a povolaním členov VK.....	46
Tabuľka 1: Typy hodnotiacich hárkov	20
Tabuľka 2: Počet analyzovaných hodnotiacich hárkov	20
Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR	23
Tabuľka 4: Kandidáti menovaní súdnou radou	25
Tabuľka 5: Kandidáti menovaní sudcovskými radami	26
Tabuľka 6: Úspešnosť a neúspešnosť uchádzačov o predsedu súdu	29
Tabuľka 7: Určenie poradia úspešných uchádzačov vs. vyhlásenie nových výberových konaní.....	32
Tabuľka 8: Zloženie komisií so zvýraznením predsedu výberovej komisie	33
Tabuľka 9: Zaznamenanie výberových konaní s osobitným hlasovaním.....	34
Tabuľka 10: Miera komparácie uchádzačov v hodnotiacich hárkoch	37
Tabuľka 11: Počet kategórií údajov v zdôvodneniach hlasovania uchádzačov v hodnotiacich hárkoch.....	41
Tabuľka 12: Záverečné hodnotenia z výberových konaní.....	47

Úvod

S koncepciou moderného a nezávislého súdnictva sa prvýkrát stretávame v Anglicku približne v 17. až 18. storočí. Vo všetkých demokratických a právnych štátoch by malo byť samozrejmé, že súdy sú nezávislé od politickej moci a platia určité záruky sudcovskej nezávislosti. Sudca by mal mať vysokú mravnú a etickú úroveň. Ak to však neplatí, má to demoralizujúci dopad na spoločnosť, stabilitu právneho poriadku a takisto na autoritu súdnictva, ale aj štátu ako celku. Súdy by mali byť apolitické a ich úlohou by malo byť prejednávanie, rozhodovanie v sporoch a napokon odstraňovanie právnych konfliktov (Šmihula, 2010, s. 164).

Súdna moc je jedným z troch pilierov štátnej moci. Úlohou súdnej moci je kontrolovať zákonodarnú aj výkonnú moc, podávať výklad ústavy a riešiť konflikty. Súdna moc (inak i justícia) je jedným zo základných druhov štátnej moci. Súdnictvo je zamerané na ochranu fyzických a právnických osôb pred zneužívaním a nelegálnym uplatňovaním štátnej moci. Podstatou súdnictva je nastoliť spravodlivosť a zákonnosť v štáte. Reprezentantom súdnej moci je sústava súdov, ktoré rozhodujú v sporných otázkach alebo ukladajú tresty. Inými slovami význam súdnictva v nastolovaní vlády práva je nesmierne dôležitý a preto je I dôležité sa pozrieť na to, akým spôsobom sa sudcovia, predovšetkým predsedovia súdov dostávajú do systému.

Positívne zmeny v legislatíve otvorili možnosť na bližšie preskúmanie hodnotiacich hárkov, v ktorých členovia výberových komisií zdôvodňujú svoje rozhodnutie o podporení resp. nepodporení konkrétneho uchádzača o funkciu predsedu súdu. Hlavným cieľom analýzy hodnotiacich hárkov bolo zistiť, aké kritériá uplatňujú pri svojom výbere členovia komisií. Prvá kapitola opisuje typy dát spolu s procesom sprístupňovania informácií o výberových konaniach a hodnotiacich hárkoch. V druhej časti analýzy je podrobne opísaný formálny process výberových konaní, od vytvorenia výberovej komisie a možnosti získať informácie o jednotlivých členoch až po process hlasovania o (ne)úspešnosti uchádzača o funkciu a poradi jednotlivých uchádzačov. V procese získavania dát sme sa stretli s rôznorodosťou hodnotiacich hárkov, preto sme sa zamerali na vysvetlenie situácií, počas ktorých môžu vzniknúť. Taktiež sme na konkrétnych príkladoch vysvetlili súčasné problematické oblasti v aplikačnej praxi, ktoré môžu vyvolávať viaceré pochybnosti o transparentnosti výberového konania. Tretia kapitola je venovaná obsahovej analýze hodnotiacich hárkov a prináša kvalitatívnu komparáciu jednotlivých hárkov s zdôvodneniami hlasovania členov klasifikovaných podľa rôznych kritérií. V poslednej kapitole analýzy predstavujeme výsledky spolu s návrhmi a odporúčaniami na zlepšenie súčasného stavu.

Projekt **Windows to Judiciary**, podporený Open Society Foundations realizovali VIA IURIS v spolupráci s Inštitútom pre dobre spravovanú spoločnosť, Partners for Democratic Change Slovakia. Hlavným cieľom projektu bolo zmonitorovať systém výberu sudcov a predsedov súdov, ktorý prebiehal na základe legislatívy účinnej od 1. mája 2011. Cieľmi projektu bolo taktiež prispieť k zlepšeniu a udržaniu kvality výberových konaní v súdnictve a zvýšenie záujmu verejnosti o otázky justície. Hlavnými aktivitami projektu boli:

- monitoring priebehu výberových konaní a aplikácie zákona v praxi – zber dát a ich analýza, ktorá poskytne komplexný pohľad na výberové konania, na účastníkov výberových konaní ako aj členov komisie a načrtne prípadné zmeny a návrhy súčasnej legislatívy
- stretnutia s verejnosťou – diskusie s jednotlivcami v open-space formáte, ktorých hlavnou myšlienkou je zapojenie verejnosti a zamyslenie sa nad súčasnými problémami systému výberových konaní
- web stránka projektu – užívateľsky príjemný komunikačný nástroj, ktorý poskytuje informácie o súdoch a výberových konaniach, taktiež o uchádzačoch a všetkých výstupoch a výsledkoch projektu

Ústav verejnej politiky na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave spolupracoval s Inštitútom pre dobre spravovanú spoločnosť na vypracovaní predloženej analýzy hodnotiacich hárkov výberových konaní na funkciu predsedu súdu.

1 Reformy súdnictva v období 1989 -2010

Problémy neefektívnosti a nezávislosti súdnictva siahajú ešte do obdobia komunizmu, kedy súdy slúžili prevažne záujmom vládnucej strany. Hoci po roku 1989 došlo k viacerým dôležitým zmenám zákonov regulujúcich justíciu, s problémami súdov sa zásadne nepodarilo pohnúť. Jednou z príčin je aj fakt, že v justícii ostali pôsobiť tí istí sudcovia, ktorí rozhodovali spory pred rokom 1989. Personálne obsadenie súdov v kombinácii s neštandardnými politickými pomermi v 90. rokoch mali za následok, že súdy boli naďalej náchylné na manipuláciu zo strany výkonnej moci.

Počas dvoch reformných vlád Mikuláša Dzurindu sa pripravilo viacero dôležitých zmien (Kubík 2010), ktoré boli navzájom podmienené. Za najreformnejšie obdobie v slovenskej justícii za posledných pätnásť rokov možno označiť obdobie rokov 1999 – 2006 (Kubík 2010, Staroňová 2008a). Za účelom zvýšenia dôveryhodnosti súdnictva prostredníctvom jeho efektívneho a transparentného výkonu prebehlo niekoľko komplexných zmien. Najvýznamnejšími boli projekt súdny manažment, zavedenie inštitútu vyššieho súdneho úradníka, zriadenie Súdnej rady, zriadenie Špeciálneho súdu. Zmenou vládnej garnitúry po voľbách 4. júla 2006 došlo aj k zmene kontinuity reformného procesu v justícii. Najdôležitejšou zmenou bola novela zákona o sídlach a obvodoch súdov v Slovenskej republike k 1. januáru 2008, ktorá zvýšila počet okresných súdov na 63.

Projekt „**Súdny manažment**“, realizovaný od mája 1999 a s pokračovaním až do roku 2005, bol zameraný špeciálne na zrýchlenie a zefektívnenie súdneho konania. Jeho cieľom bolo preveriť a vylepšiť pracovné postupy používané na súdoch, optimalizovať ich a overiť v pilotnej prevádzke. Súdny manažment pozostáva z viacerých komponentov a je previazaný aj s inými reformami, ktoré v rezorte súdnictva počas tohto obdobia prebiehali. Dva najdôležitejšie komponenty súdneho manažmentu sú zmena organizácie práce súdu a elektronická podateľňa, ktorá umožňuje náhodným spôsobom prideliť prípad sudcovi bez zásahu ľudského činiteľa, t. j. nie je možné determinovať pridelenie veci konkrétnemu sudcovi (Staroňová 2008a). Program vykonáva výber na základe prvku náhodnosti, a to bez možnosti ovplyvniť systém zvnútra súdu. Tým sa eliminuje možnosť poskytnutia úplatku za zabezpečenie konkrétného sudcu, prípadne úplatku za zabezpečenie priaznivého výsledku konania. Zmena organizácie práce bola podporená rozsiahlou informatizáciou súdnictva, pričom sa menil celý obeh spisov na súde, ktorý bol pokladaný za jednu z dôležitých príčin prieťahov v súdnom konaní. Od 1. januára 2007 funguje aj elektronický systém kontroly

práce sudcov, ktorý poskytuje informácie o počte neukončených prípadov a možnosť identifikovania miesta, kde dochádza k prieťahom a následného vyvodenia dôsledkov. Zvyšuje to účinnosť vnútornej aj vonkajšej kontroly a celkového vnímania vymožiteľnosti práva (Staroňová 2008a). Projekt Súdny manažment predstavoval najväčšiu zmenu vo vnútornom chode súdov za posledné desaťročia (Procházka a kol. 2003).

Ďalšou významnou inštitucionálnou zmenou v systéme súdnictva bola novela Ústavy SR z roku 2001 (ústavný zákon 90/2001), ktorou sa zriadila **Súdna rada SR** (od 1. júla 2001). Ide o dôležitý orgán sudcovskej samosprávy v procese menovania sudcov.

Za systémovú reformu zameranú na zrýchlenie konania možno považovať aj zavedenie **inštitútu vyšších súdnych úradníkov** na sudy, t. j. schválením zákona č. 425/2002 Z. z. o vyšších súdnych úradníkoch s účinnosťou od 1. januára 2004. Cieľom bolo odbremeniť sudcov najmä od formálnych úkonov, ktoré v kontinentálnych súdnych systémoch vykonávajú už dlhé obdobie súdni úradníci. Pre štát je z tohto pohľadu výhodnejšie sústrediť intelektuálny potenciál sudcu na vyššie uvedené významné činnosti a jednoduchšiu, viac menej formálnu agendu a prípravu spisu zveriť súdnym úradníkom. Od roku 2002 počas nasledujúcich štyroch rokov boli sudy každoročne posilňované o 200 vyšších súdnych úradníkov.

K 1.9.2004 nadobudla účinnosť zákonná úprava, ktorá zaviedla dva nové inštitúty: **Špeciálny súd a Úrad špeciálneho prokurátora pre odhaľovanie korupcie a organizovaného zločinu**. Hlavným cieľom bolo „pretrhnúť“ miestne väzby, ktoré na okresnej a krajskej úrovni fungujú medzi obvinenými, policajtní, prokurátormi a sudcami ako i umožniť vyššiu špecializáciu sudcov a prokurátorov na tento typ trestnej činnosti a zvýšiť tým efektívnosť trestného konania v zložitých korupčných kauzách (Staroňová 2008b). V júli 2009 bol na základe nálezu Ústavného súdu SR zrušený Špeciálny súd, ktorý vznikol (spolu s Úradom špeciálnej prokuratúry) v septembri 2004 s cieľom vytvoriť špecializované orgány na odhaľovanie, vyšetrovanie a trestné stíhanie korupcie, organizovaného zločinu a trestných činov ústavných činiteľov. Právnym nástupcom zaniknutého Špeciálneho súdu sa stal Špecializovaný trestný súd (Valentovič:Kavický, 2011, str. 24).

Podľa Kubíka (2010) napriek nesporne pozitívnym opatreniam z prvej polovice tohto desaťročia ostala justícia jedným z mála rezortov, v ktorom nedošlo k zásadnejšej reforme smerujúcej k zabezpečeniu nielen formálnej, ale aj faktickej nezávislosti sudcov. (Kubík, 2010) V roku 2010 potvrdil toto tvrdenie aj celosvetový prieskum verejnej mienky Globálny

barometer korupcie, realizovaný Transparency International Slovensko. V prieskume označili Slováci súdy za najnedôveryhodnejšiu inštitúciu, pričom skoro polovica (45,3%) obyvateľov bola presvedčená, že súdy sú úplne alebo veľmi skorumpované (Barometer korupcie 2010).

Po parlamentných voľbách zo dňa 8. júla 2010 opäť došlo k zmene vládnej garnitúry. Nová vláda oznámila sériu dôležitých reforiem v súdnictve, s dôrazom kladeným na zvýšenie rýchlosti a spravodlivosti konania (Valentovič:Kavický, 2011, str. 25) Vtedajšia ministerka spravodlivosti SR Lucia Žitňanská k téme reformy súdnictva uviedla: *„Táto vláda to myslí s bojom proti korupcii vážne. Obzvlášť pri súdnictve je však nevyhnutné si nahlas a otvorene povedať, že jediným problémom súdov nie sú len prietahy v súdnom konaní a keď ich odstránime bude všetko v poriadku. Problémom súdov je aj ťažko preukázateľná korupcia a ovplyvňovanie. Preto je potrebné výrazne zvýšiť transparentnosť súdnictva, otvoriť ho kontrole verejnosti a dbať o dôsledné dodržiavanie pravidiel, ktoré majú zabráňovať korupcii na súdoch“* (Tlačová správa TIS, 9.12.2010).

V záujme posilnenia dôvery v justičný stav sa vláda SR zaviazala presadzovať právnu úpravu, aby výberové konania na sudcov, vedúcich prokurátorov, prokurátorov a čakateľov prokuratúry boli transparentné a otvorené pre všetkých uchádzačov, ktorí spĺňajú zákonom stanovené kritériá. Prostriedkami na dosiahnutie stanoveného cieľa mali byť okreminého (Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2010-2014):

- návrh zákonného mechanizmu výberových konaní a tvorby výberových komisií, ktorý zabezpečí výber najkvalitnejších uchádzačov, vrátane predsedov súdov a pre všetkých uchádzačov rovnosť šancí.
- prelomenie neprimeranej uzatvorenosti justície tým, že väčšinu členov výberových komisií nebudú menovať justičné inštitúcie
- zákonnú úpravu hodnotenia výkonu funkcie sudcov, ktorá určí presné kritériá, proces a dôsledky hodnotenia práce sudcov s možnosťou straty funkcie sudcu, ak sa preukáže, že sudca stratil odbornú alebo morálnu spôsobilosť byť sudcom
- presadzovanie otvorenosti a transparentnosti hodnotenia sudcov vrátane zverejnenia výsledkov hodnotenia ako spôsobu verejnej kontroly výkonu sudcovskej funkcie
- vytvorenie podmienok pre transparentné vymenovanie predsedov a podpredsedov súdov, ktorí reprezentujú výkonnú moc na súde, tak, aby bolo zabezpečené efektívne fungovanie a spravovanie súdov
- ďalšie opatrenia súvisiace so zverejňovaním majetkových priznaní, disciplinárnych konaní a ohlasovania prípadov korupcie

V súlade s Programovým vyhlásením vlády bol vypracovaný návrh zákona o zmene zákona č. 385/2000 Z.z. o sudchoch a prísediach zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s cieľom posilniť

nezávislosť súdnictva a prostredníctvom legislatívy pôsobiť na zlepšenie podmienok pre nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Nezávislé súdnictvo je jedným z pilierov právneho štátu. Podľa dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona (Parlamentná tlač 107) nástrojmi vytvárania nezávislého súdnictva, ktoré používa tento zákon, sú transparentnosť výberu sudcov ako aj predsedov súdov prostredníctvom možnosti verejnej kontroly procesu ich výberu, prehľadnosť a predvídateľnosť rozhodovacej činnosti súdov prostredníctvom zverejňovania súdnych rozhodnutí ako aj zavedenie inštitútu odlišného stanoviska sudcov senátu, skvalitnenie možnosti lepšej špecializácie sudcov cez zamedzenie nepredvídateľného preradenia sudcu do inej agendy bez jeho súhlasu a v neposlednom rade vytvorenie prekážok pre obchádzanie náhodného pridelenia zákonného sudcu. Prehľad ustanovení, ktoré sú dôležité z pohľadu výberového konania na funkciu predsedu súdu pred zmenou legislatívy ako aj po zmene, prináša kapitola číslo 2.

2 Výber a menovanie predsedov súdov na Slovensku

Do roku 2011 sa o voľné miesto na funkciu predsedu súdu mohol uchádzať ktorýkoľvek sudca toho istého stupňa alebo vyššieho stupňa. Výberové konanie vyhlasoval minister verejne, výveskou na informačnej tabuli príslušného súdu, na internetovej stránke ministerstva a oznámením na všetky súdy v Slovenskej republike. Administratívne zabezpečenie malo na starosti ministerstvo (pri výberovom konaní predsedu krajského súdu) alebo príslušný predseda krajského súdu ak išlo o výber predsedu okresného súdu. Na základe oznámenia ministerstva boli predsedovia súdov povinní informovať o výberovom konaní všetkých sudcov. Účelom výberového konania bolo overiť predpoklady a schopnosti zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správu súdu a určiť konečné poradie úspešných uchádzačov. Do funkcie predsedu súdu vymenoval minister jedného z prvých troch uchádzačov, ktorí boli úspešní vo výberovom konaní. Ak bol počet úspešných uchádzačov nižší ako traja, mohol minister vymenovať do funkcie predsedu súdu uchádzača, ktorý bol úspešný vo výberovom konaní, alebo vyhlásiť nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia toho predchádzajúceho.

Výberové konanie sa uskutočňovalo bez ohľadu na pohlavie, rasu, vieru, náboženstvo, politické či iné zmýšľanie uchádzačov, ich národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo k etnickej skupine. Výberové konanie uskutočňovala päťčlenná výberová komisia. Po jednom členovi výberovej komisia vymenúvala súdna rada, predseda súdu vyššieho stupňa alebo ním poverený zástupca a minister. Dvaja členovia boli volení sudcovskou radou príslušného súdu (pri výbere predsedu okresného súdu) alebo bol jeden člen volený sudcovskou radou krajského súdu a jeden člen kolégiom predsedov sudcovských rád (konanie na predsedu krajského súdu). Výberová komisia bola uznášaniaschopná, ak sa hlasovania zúčastnili aspoň štyria jej členovia. Jej rozhodnutie bolo platné, ak zaň hlasovali aspoň traja jej členovia.

Do 31. decembra 2011 sa výberové konania na funkciu predsedu súdu sudcu riadili okrem zákona tiež Zásadami výberového konania na funkciu predsedu okresného súdu, predsedu krajského súdu a predsedu Špeciálneho súdu prijatými Súdnou radou SR s účinnosťou od 15. 1. 2006. Tieto zásady bližšie stanovili spôsob vyhlásenia výberového konania a jeho priebeh.

O funkciu predsedu súdu sa mohol uchádzať ktorýkoľvek sudca súdu toho istého stupňa alebo súdu vyššieho stupňa. Účelom výberového konania bolo:

- overiť predpoklady a schopnosti uchádzača zabezpečiť riadny výkon súdnictva, ako aj správy
- súdu, na ktorom sa uchádza o funkciu predsedu,
- overiť riadiace a organizačné schopnosti uchádzača,
- overiť osobnostné predpoklady uchádzača,
- určiť konečné poradie úspešných uchádzačov

Uchádzač o funkciu predsedu súdu bol povinný predložiť tieto doklady a písomnosti:

- prihlášku do výberového konania,

- profesijný životopis,
- motivačný list, vrátane stručnej koncepcie riadenia a správy súdu, na ktorom sa uchádza
 - funkciu predsedu súdu,
- potvrdenie o celkovej dobe právnickej a sudcovskej praxe,
- osvedčenie osobného úradu o uložených právoplatných disciplinárnych opatreniach alebo
- písomných napomenutiach

Okrem povinných dokladov a písomností vyššie uvedených mohol uchádzač ďalej predložiť:

- zoznam materiálov z odbornej publikačnej činnosti,
- potvrdenie o pedagogickej, vedeckej, resp. inej činnosti uchádzača,
- certifikáty o absolvovaní rôznych druhov kurzov a školení zameraných na výučbu komunikačných a iných sociálno-psychologických schopností, cudzích jazykov, a pod.

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky požiadal príslušného predsedu krajského súdu o hodnotenie uchádzača o funkciu predsedu okresného súdu a predsedu najvyššieho súdu o hodnotenie uchádzača o funkciu predsedu krajského súdu alebo o funkciu predsedu špeciálneho súdu. Hodnotenie sudcu podľa kritérií zákona o sudcoch hodnotiteľ predložil výberovej komisii a ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky. Výberovej komisii boli tiež predložené osobné spisy uchádzačov, najneskôr do 5 dní pred dňom výberového konania.

Výberové konanie prebiehalo formou písomného testu a pohovoru. Písomný test obsahoval 40 otázok zameraných na overenie znalostí uchádzača z oblasti riadenia a organizácie súdnej činnosti a správy súdu. Písomný test vypracovala Justičná akadémia. Maximálny počet bodov v písomnej časti bol 40.

Poradie uchádzačov pri pohovore určila výberová komisia žrebom. Účelom pohovoru bolo overiť osobnostné predpoklady uchádzača, schopnosti formulovať predstavy o súdnictve a schopnosti zaujímať k nim osobné postoje, schopnosti zrozumiteľného a presvedčivého prejavu. V prvej časti pohovoru uchádzač predniesol vlastnú prezentáciu v rozsahu určenom výberovou komisiou, avšak minimálne 15 minút. V prezentácii uchádzač prezentoval svoju osobu, doterajšiu profesijnú prax, motiváciu, svoje predstavy o zabezpečení chodu súdnictva, správy súdu, ako aj súdu, na ktorom sa uchádza o funkciu predsedu. Po prezentácii členovia výberovej komisie kládli uchádzačovi otázky k samotnej prezentácii, ako aj k prevereniu jeho odborných predpokladov schopností riadiť a spravovať súd. Úspešným uchádzačom mohol byť iba ten uchádzač, ktorý získal v písomnej časti výberového konania najmenej 15 bodov. Každý člen výberovej komisie po zohľadnení výsledkov písomného testu, pohovoru a zohľadnení požadovaných dokladov a písomností, na hodnotiacom hárku uviedol a stručne zdôvodnil vlastné poradie uchádzačov a odovzdal ho predsedovi výberovej komisie. Predseda výberovej komisie vykonal záverečný súčet umiestnení úspešných uchádzačov. V prípade rovnosti poradia dvoch alebo viacerých uchádzačov sa o ich poradí rozhodlo

osobitným hlasovaním. Výsledky výberového konania výberová komisia verejne vyhlásila a oznámila uchádzačom bezprostredne po skončení výberového konania (Babiaková, 2013).

V zmysle plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2011 vypracovalo Ministerstvo spravodlivosti návrh zákona, ktorého účelom malo byť vytvorenie podmienok pre zlepšenie viacerých inštitútov a zároveň precizovanie niektorých požiadaviek aplikačnej praxe. Časť dôvodovej správy (Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona, parlamentná tlač 454), uvádza, že v súčasnosti platné zásady výberových konaní sú zjavne v rozpore so zákonnou úpravou s návrhom, že časť doterajších „zásad“ bude súčasťou zákonnej úpravy, časť podzákonnej právnej úpravy (všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti).

Národná rada Slovenskej republiky dňa 29. novembra 2011 schválila zákon č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach. Podstata zmeny spočívala v tom, že úprava, podľa ktorej sa výberové konanie uskutočňovalo podľa zákona a zásad schválených Súdnou radou SR po dohode s ministrom spravodlivosti, sa zrušila a nahradila úpravou, podľa ktorej sa výberové konanie uskutočňuje podľa zákona a podľa vykonávacích predpisov vydaných Ministerstvom spravodlivosti SR. Od 1. januára 2012 sa teda na vykonanie výberového konania neaplikovali Zásady výberového konania na funkciu predsedu okresného súdu, predsedu krajského súdu a predsedu Špeciálneho súdu ale Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 475/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu predsedu súdu sa nanovo upravuje spôsob vykonania výberového konania a hodnotenie jednotlivých častí výberového konania.

Babiaková (2013) približuje najvýznamnejšie inštitúty po zmene legislatívy, účinnej od 1.1.2012 sa, v zmysle ustanovení § 28 a nasl. zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach sa výberové konanie vykonáva iba formou pohovoru s uchádzačom. V prvej časti pohovoru uchádzač prednesie vlastnú prezentáciu spravidla v trvaní 15 minút. V prezentácii uchádzač prezentuje svoju osobu, doterajšiu profesijnú prax, motiváciu, svoje predstavy o zabezpečení riadenia a správy súdu, na ktorom sa uchádza o funkciu predsedu. V druhej časti pohovoru členovia výberovej komisie kladú uchádzačovi otázky k samotnej prezentácii, ako aj k overeniu predpokladov a schopností uchádzača zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správu súdu. Výberová komisia po zohľadnení predložených dokladov a pohovoru hlasovaním určí úspešných a neúspešných uchádzačov; o každom uchádzačovi sa hlasuje samostatne. Za neúspešného uchádzača sa považuje ten uchádzač, ktorého nadpolovičná väčšina všetkých členov výberovej komisie neurčila ako úspešného. Za úspešného uchádzača sa považuje ten uchádzač, ktorého nadpolovičná väčšina všetkých členov výberovej komisie určila ako úspešného. Z úspešných uchádzačov každý člen výberovej komisie na hodnotiacom hárku určí vlastné poradie úspešných uchádzačov vrátane stručného odôvodnenia a odovzdá ho predsedovi výberovej komisie. Predseda výberovej komisie vykoná pred ostatnými členmi výberovej komisie záverečný súčet umiestnení úspešných uchádzačov. V prípade rovnosti poradia dvoch alebo viacerých uchádzačov sa o ich poradí rozhodne osobitným hlasovaním. Výsledky výberového konania výberová komisia verejne vyhlási a oznámi uchádzačom bezprostredne po skončení výberového konania. Zápisnica a hodnotiace hárky členov výberovej komisie sú súčasťou spisu

vyhlasovateľa výberového konania. Vyhlasovateľ výberového konania na žiadosť bezodkladne sprístupní hodnotiace hárky členov výberovej komisie. Zápisnica sa zverejňuje na webovej stránke ministerstva. V zmysle § 36 zákona o súdoch predsedu súdu okrem predsedu najvyššieho súdu vymenúva zo sudcov na základe výsledkov výberového konania minister na tri roky. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za predsedu súdu najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach. Ak minister do 30 dní od skončenia výberového konania nevymenuje predsedu súdu, vyhlási nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia toho predchádzajúceho. Ak úspešný uchádzač po oznámení výsledkov výberového konania ešte pred vymenovaním do funkcie predsedu súdu odmietne vymenovanie minister môže vymenovať do funkcie predsedu súdu niektorého zo zostávajúcich úspešných uchádzačov alebo vyhlási nové výberové konanie. Minister sa môže rozhodnúť aj pre nevymenovanie žiadneho z úspešných uchádzačov.

O výberovom konaní sa na webovom sídle ministerstva zverejňujú:

- žiadosti uchádzačov o zaradenie do výberového konania
- profesijné životopisy uchádzačov
- ich motivačné listy
- termín a miesto výberového konania
- zoznam členov výberovej komisie
- zápisnica o priebehu výberového konania
- vyhlásenie o blízkych osobách.

Uchádzač je povinný spolu so žiadosťou o zaradenie do výberového konania predložiť písomné vyhlásenie, v ktorom uvedie zoznam jemu blízkych osôb, ktoré sú sudcami, zamestnancami súdov, ministerstva vrátane rozpočtových alebo príspevkových organizácií v pôsobnosti ministerstva alebo členmi výberovej komisie, a to v rozsahu meno, priezvisko, funkčné zaradenie a označenie inštitúcie.

Ako hodnotí Babiaková (2013), uvedené zmeny sú mnohé odbornou verejnosťou považované sa pozitívne v záujme zvýšenia dôveryhodnosti justície. Na druhej strane niektoré zo zmien však majú skôr kontroverzný charakter a vzbudzujú otázky, či prispievajú k transparentnému spôsobu obsadzovania voľných miest sudcov a predsedov súdov na všeobecných súdoch. Významnou zmenou je to, že výberové konania na sudcov a predsedov súdov sa stali v súlade s medzinárodnými štandardami transparentnými a otvorenými pre verejnosť. Zainteresovaná verejnosť tak môže spoznať uchádzača o funkciu sudcu alebo predsedu súdu ešte pred výberovým konaním vďaka zverejneniu jeho životopisu a motivačného listu a následne sledovať priebeh výberového konania a poznať jeho výsledky. Je tiež možné zo strany verejnosti vzniesť odôvodené výhrady voči uchádzačom.

3 Metodológia

Analýza výberových konaní sa sústredila na textovú analýzu formálnych dokumentov, ktoré vznikli pred zahájením samotného výskumného projektu, a to vytvorením samotnými členmi výberových komisií. Ide o tzv. **zápisnice** a **hodnotiace hárky**. Tie sme získali na základe žiadostí o informácie podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám vo forme „skenov“ všetkých hodnotiacich hárkov všetkých členov výberových komisií vo výberových konaniach na funkciu predsedu súdu vyhotovených na základe § 6 Vyhlášky (pozri časť 3.1 o sprístupňovaní informácií z výberového konania).

Zápisnice a hodnotiace hárky členov výberových komisií sú konkrétne výstupy výberových konaní a predstavujú zdroje dát o kritériách, štandardoch a pozíciách členov komisií k výberovému konaniu a kandidátom na predsedov súdov. Navyše, tieto výstupy môžu byť nanovo analyzované a teda spôsob analýzy môže byť replikovaný nielen v oblasti súdnictva, ale i v iných oblastiach výberového procesu verejného sektora. Takisto, dáta, ktoré textová analýza generuje, môžu byť využité i v ďalších typoch analýz. Nevýhodou techniky systematickej textovej analýzy je však náročnosť na ľudské zdroje vzhľadom na ich zručnosti analyzovať pomocou textovej analýzy a časovú alokáciu, ktorú si takáto analýza vyžaduje.

Z pohľadu použitých metód išlo o kvantitatívnu a kvalitatívnu obsahovú analýzu. Kvantitatívna časť sa zamerala predovšetkým na frekvenčnú analýzu obsahového naplnenia jednotlivých kódov (nie teda konkrétnych slov či fráz). Kvalitatívna časť sa opiera o klasickú textovú analýzu pomocou „ručného kódovania“ textov, využívaním obsahovej analýzy. Ručné kódovanie textov sa využíva tak v oblasti psychológie (pozri Miovský 2006), ako aj politológie (napr. Laver a Garry 2003), ale aj vo verejnej politike (pozri napr. Hičárová a kol. 2010). Druhým prístupom je textová analýza, v ktorej sa využíva software, kde ide o automatizované vyhľadávanie kľúčových slov a fráz. V našom prípade sme využívali tradičné ručné kódovanie textov vzhľadom na ich špecifickosť a nutnosť interpretácie slovných významov.

Existujú dva kontrastné prístupy ku kódovaniu: za pomoci *a priori* kódov a za pomoci *in vivo* (alebo aj otvorené kódovanie) kódov. *A priori* kódy sa preddefinujú na základe predpokladov, ktoré vychádzajú z literatúry. Keďže v našom prípade išlo o nový inštitút výberových konaní a komisií, kde chýbajú bližšie pokyny či štandardy, nebolo možné vopred preddefinovať očakávané kategórie kódov. Preto sme zvolili alternatívny prístup, ktorý je vo svojej podstate *induktívny*. To znamená, že v prvej fáze výskumu sme za pomoci otvoreného kódovania obsahovej analýzy pozorovali existujúce trendy a vzorce kým nedošlo k saturácii vytvorených kategórií.

Celkovo sme vytvorili návrh štyroch kategórií (osoba uchádzača, riadny výkon súdnictva, hárok a interpretatívne kódy) s 20 subkategóriami, ku ktorým sme následne priradovali významové jednotky z textov hodnotiacich hárkov a zápisníc (pozri Príloha 1). Ako už samotný názov napovedá, pri prvej kategórii *osoba uchádzača* išlo o deskriptívnu charakteristiku kandidáta z viacerých (10) hľadísk, pri druhej kategórii išlo o vnímanie a prezentovanie skúseností a vízie uchádzača s riadením súdu. Tretia kategória sa zamerala na

samotný hárok a prezentovanie údajov v ňom. Posledná kategória nie je definovateľná bez kontextu, ktorý napomáha interpretácii dát. Za pomoci viacerých kôl validizácie (všetky tri výskumníčky kodovali tie isté hodnotiace hárkky kým nedošlo k 90%-nému prekryvu) sme znížili riziko vynechania dôležitých dát. Táto kódovacia matica bola v druhej fáze využitá ako istá forma viacdimenzionálnej analýzy textov za pomoci a priori kódov.

Celkovo sme spracovali 208 hodnotiacich hárkov a 34 zápisníc za obdobie od 1.1.2012 do 31.12.2012 z 34 výberových konaní na 30 okresných súdoch (na 2 OS došlo k opakovaným výberovým konaniam) a na 4 krajských súdoch. Kvôli lepšiemu pochopeniu informácií z hodnotiacich hárkov ako aj k štúdiu zápisníc z každého výberového konania, sme textovú analýzu doplnili semi-štrukturovanými rozhovormi:

- Doc. JUDr. Lucia Berdisová, PhD, Slovenská akadémia vied, Ústav štátu a práva, vedecká pracovníčka, členka výberových komisií, rozhovor uskutočnený 16.1.2013
- Prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD., obchodné práva, Právnická fakulta Univerzity Komenského, členka výberových komisií, rozhovor uskutočnený 15.1.2013
- Mgr. Michaelou Semufovou, Ministerstvo spravodlivosti SR, sekcia rozvoja, ekonomiky a správy, odbor rozvoja rezortných ľudských zdrojov, rozhovor uskutočnený 27.1.2013

Nasledujúca správa vychádza z vyššie spomenutých zdrojov dát a analytických techník.

3.1 Sprístupňovanie informácií z výberového konania

„Výberové konanie na miesta predsedov súdov v zmysle platnej právnej úpravy (zákona č. 757/ 2004 Z. z. o súdoch) sú verejné, okrem hlasovania výberovej komisie (12). Výsledky výberového konania a poradie úspešných uchádzačov, ako aj zoznam neúspešných uchádzačov výberová komisia verejne vyhlasuje a oznamuje uchádzačom bezprostredne po skončení každého výberového konania. O priebehu výberového konania vyhotoví predsedom výberovej komisie poverený člen výberovej komisie zápisnicu, ktorá sa zverejňuje”¹.

V období od 1.1.2012 do 31.12.2012 bolo na Ministerstvo spravodlivosti (ďalej „MS SR“) zaslaných päť žiadostí o poskytnutie informácie² v zmysle zákona č. 211/ 200 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám. Obsahom požadovaných informácií bolo zaslanie kópií vo forme „skenov“ všetkých hodnotiacich hárkov všetkých členov výberových komisií vo výberových konaniach na funkciu predsedu súdu vyhotovených na základe § 6 Vyhlášky. Žiadateľom bola v jednom prípade fyzická osoba a štyrikrát občianske združenie zastúpené výkonným riaditeľom. MS SR ako povinná osoba v zmysle § 2, ods. 1 zákona o slobodnom prístupe k informáciám, dvakrát oznámila predĺženie lehoty

¹ Rozhodnutie MS SR č. 43/2012-11-I zo 6. marca 2012

² 21.2.2012, 23.5.2012, 13.7.2012, 11.9.2012 a 25.9.2012, žiadosti o poskytnutie informácie boli zaslané tak, aby pokryli výberové konania od 1.1. 2012 do 31.12.2012

na vybavenie žiadosti o osem pracovných dní, nakoľko išlo o vyhľadávanie a zber väčšieho počtu oddelených alebo odlišných informácií na sprístupnenie.

„S ohľadom na skutočnosť, že zápisnica sa zverejňuje a jej súčasťou sú aj hodnotiace hárky členov výberovej komisie, povinná osoba dospela k názoru, že požadované informácie možnosť sprístupniť s výnimkou hlasovania jej členov, ktoré je v zmysle § 37 ods. 12 zákona č. 757/ 2004 Z. z. neverejné. V tejto súvislosti povinná osoba pristúpila k anonymizácii hlasovaní členov výberových komisií na jednotlivých hodnotiacich hárkoch“.³

Rozhodnutie MS SR o anonymizácii hlasovaní členov výberových komisií spôsobilo, že hodnotiace hárky, s ktorými sme pracovali boli sčasti alebo úplne prázdne, čo prácu s hárkami značne komplikovalo.

3.2 Typy dát

V období od 1.1.2012 do 31.12.2012 sa spolu uskutočnilo 34 výberových konaní na 30 okresných súdoch (na 2 OS došlo k opakovaným výberovým konaniam) a na 4 krajských súdoch. Celkovo sme z týchto výberových konaní spracovali 208 hodnotiacich hárkov (pozri Tabuľka 2), do ktorých členovia výberových komisií zapisovali v zmysle Vyhlášky:

- a) hlasovanie o úspešnosti a poradí
- b) zdôvodnenie hlasovania

Vzhľadom na to, že hodnotiace hárky slúžili rôznym situáciám, je ich celkový počet vyšší než počet uskutočnených výberových konaní. Hoci Vyhláška spomína len jeden typ hodnotiaceho hárku, v praxi sa hodnotiace hárky vyplňujú v nasledujúcich situáciách (pozri Tabuľka 1 a obsahové naplnenie hárkov je rozdiskutované v podkapitole 3.1

- a) „hodnotiaci hárok“ z bežného výberového konania (tzv. prvý hárok)
- b) „hodnotiaci hárok“ z bežného výberového konania pri dvojitom zaznamenávaní (tzv. druhý hárok).
- c) záverečné hodnotenie z bežného výberového konania
- d) hodnotenie z osobitného hlasovania
- e) vyhodnotenie osobitného hlasovania

³ Rozhodnutie MS SR č. 43/2012-11-I zo 6. marca 2012

Tabuľka 1: Typy hodnotiacich hárkov

	Bežné výberové konanie			Osobitné hlasovanie	
	„hodnotiaci hárok“ (tzv. pravý hárok)	„hodnotiaci hárok pri dvojitom zaznamenávaní“ (tzv. druhý hárok)	Záverečné hodnotenie	Hárok „osobitné hlasovanie“	„vyhodnotenie osobitného hlasovania“
Pripravuje každý člen výberového konania	x	x		x	
Pripravuje predseda výberového konania			x		x

Zdroj: Autorky na základe informácií z hodnotiacich hárkov a zápisníc

Tabuľka 2: Počet analyzovaných hodnotiacich hárkov

Počet výberových konaní	Celkový počet odovzdaných hárkov	„hodnotiaci hárok“ (tzv. pravý hárok)	„hodnotiaci hárok“ pri dvojitom zaznamenávaní (tzv. druhý hárok)	Záverečné hodnotenie	„osobitný hárok“	„vyhodnotenie osobitného hlasovania“
Celkovo	208	145	24	29	8	2
Okresné sudy	155	118	12	25	0	0
Krajské sudy	25	19	4	2	0	0
Opakované VK	28	8	8	2	8	2

Zdroj: Autorky, na základe informácií z hodnotiacich hárkov a zápisníc

Do výberových konaní sa spolu prihlásilo 53 uchádzačov o funkciu predsedu súdu, pričom konaní sa reálne zúčastnilo 49 osôb:

- 2x došlo k stiahnutiu žiadosti (OS Levice 13.6., KS Žilina): „*uchádzač späť vzal žiadosť o zaradenie do výberového konania t.j. výberového konania sa nezúčastnil; uchádzač listom pred výberovým konaním späť vzal žiadosť o zaradenie do výberového konania*“
- 1 PN uchádzača (OS Ružomberok): „*uchádzač sa z dôvodu PN ospravedlnil pričom zároveň požiadal o zmenu termínu výberového konania. Výberová komisia nemá zo zákona o súdoch ani vyhlášky č. 475/2011 Z. z. kompetencie výberové konanie zrušiť, odročiť resp. presunúť na iný termín a pod.*“
- 1x bola vznesená námietka zaujatosti voči členom výberovej komisie (OS Topoľčany 24.9.), pozri 4.3

4 Formálny proces výberových konaní

Výberové konania na predsedu okresného súdu/krajského súdu a Špecializovaného trestného súdu sa počas sledovaného obdobia riadili nasledovnými oficiálnymi dokumentami:

- zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“),
- vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 475/2011 Z. z. z 13. decembra 2011, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberovom konaní na funkciu predsedu súdu (ďalej len „Vyhláška“).

Okrem týchto dokumentov sme pracovali i s ďalšími (napr. Spomínané Základy výberového konania s účinnosťou od januára 2006 spolu s dodatkom), ktoré síce už neboli účinné k dátumu sledovaného obdobia, ale môžu mať vplyv na spôsob vyplňania hodnotiacich hárkov členmi výberového konania.

Spôsob vykonania výberového konania bližšie určuje Vyhláška, ktorá stanovuje nasledovné kroky (§ 5, 6,7):

- a) vymenovanie výberovej komisie,
- b) určenie poradia uchádzačov žrebom,
- c) prezentácia uchádzačov + otázky členov výberovej komisie k prezentácii,
- d) určenie úspešnosti a neúspešnosti uchádzačov hlasovaním,
- e) určenie poradia úspešných uchádzačov (každý člen VK stanoví vlastné poradie) + zdôvodnenie na hodnotiacom hárku,
- f) záverečný súčet umiestnení úspešných uchádzačov predsedom výberovej komisie
- g) osobitné hlasovanie v prípade rovnosti poradia,

h) vyhotovenie zápisnice

4.1 Vymenovanie výberovej komisie

Výberová komisia má 5 členov a podľa zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich ju vymenúva

minister z existujúcej databázy kandidátov na členov výberovej komisie, pričom:

- jeden člen VK sa vymenúva z databázy kandidátov Súdnej rady SR
- traja členovia z kandidátov vymenovaných ministrom
- jedného člena komisie volí sudcovská rada prislúchajúca súdu, na ktorom sa výberové konanie uskutočňuje.

4.1.1 Kreovanie databáz Ministerstva spravodlivosti

Pri tvorení databázy kandidátov na výberovú komisiu volí Súdna rada SR aspoň dvoch a minister aspoň šiestich kandidátov. V praxi teda minister vyberie na základe zákona aspoň šiestich kandidátov, ktorí sa dostanú do databázy a potom po vyhlásení výberového konania z nich vymenuje troch kandidátov. Samotný postup výberu t.j. koho a prečo minister vyberie do databázy, resp. do výberovej komisie nie je zrejmý, absentujú formálne pravidlá, ktoré by zabezpečili rotáciu a rôznorodosť kandidátov z hľadiska ich profesijného zamerania. Hoci na Ministerstve spravodlivosti existuje Odbor rozvoja rezortných ľudských zdrojov, ktorý má na starosti spravovanie databázy kandidátov na výberové konania ako i organizačné a technické zabezpečenie výberového konania, tento odbor nevstupuje do hľadania a náboru kandidátov do databáz (z rozhovoru s Mgr. Michaelou Semufovou).

Dokonca ani nedáva návrhy na kandidátov na finálne schválenie ministra, resp. vedením ministerstva. Výber kandidátov do databázy Ministerstva spravodlivosti funguje len na úrovni politického vedenia a jeho vnímania a očakávania charakteristiky členov databázy si predstavuje.

Vplyv politického výberu členov databázy odzrkadľuje napr. miera rôznorodosti kandidátov. V § 37 (6) sa uvádza, že za kandidáta výberovej komisie môže byť zvolená osoba, ktorá je schopná posúdiť uchádzača do funkcie predsedu súdu, a teda okrem morálnych a odborných predpokladov pôsobí **najmä** v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo vykonáva právnické povolanie, čo sa však v praxi tak nedeje. V roku 2011 (Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR) počas riadenia

ministerky doc. JUDr. Lucie Žitňanskej PhD. bol kladený oveľa väčší dôraz na rôznorodosť kandidátov než po nástupe novej vlády a ministra Tomáša Borca v 2012. V období 2011 boli v databáze okrem sudcov aj vedeckí a pedagogickí pracovníci, (12 sudcov: 7 akademikov: 1 vedec), čo sa však po voľbách v roku 2012 zmenilo. Od dňa nástupu nového ministra Tomáša Borca – 4.4.2012, boli všetci kandidáti nesudcovského povolania odvolaní a od tejto doby tvoria sudcovia absolútnu väčšinu kandidátov (26 sudcov: 0 akademikov: 0 vedcov. Profesionálna rôznorodosť na výberových konaniach bola pritom vnímaná i samotnými členmi komisie pozitívne, keďže „ľudia s rôznym povolaním majú tendenciu rôzne nazerať na uchádzačov a teda pri ich hodnotení zvažovať rozličné kritéria, čo v konečnom dôsledku môže ovplyvniť kvalitu zvoleného uchádzača do funkcie predsedu súdu“ (z rozhovoru s Mgr. Michaelou Semufovou). Absencia formálnych pravidiel pri voľbe kandidátov do databázy (a výberových komisií) spôsobuje, že minister by síce podľa zákona mal vyberať rôznorodých kandidátov, no v zásade tak v praxi robiť nemusí.

Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR

Databáza Ministerstva spravodlivosti SR						
Meno člena VK	Dátum vymenovania	Dátum odvolania	Vzďanie sa kandidatury	Povolanie	Výberové konanie kt. sa zúčastnil/a	Výberové konanie: účasť/predseda
JUDr. Ľudmila Babjaková	7.6.2011	20.4.2012		sudca	3	OS RV, OS SNV, OS TV
Mgr. Lucia Berdisová, PhD.		20.4.2012		vedec	4	OS DS, OS GA, OS SE, OS LC
prof. JUDr. Alexander Bröstl, CSc.		20.4.2012		akademik		
JUDr. Róbert Dobrovodský, LL.M., PhD.		20.4.2012		akademik	3	OS PD, OS PP, OS PB
JUDr. Roman Greguš		20.4.2012		sudca	7	OS PD, OS NR, OS LV(27.1.2012), OS NZ,
Mgr. Miloš Kolek		20.4.2012		sudca	5	OS SL, OS RV, OS SNV, OS TV, OS SK
prof. JUDr. Pavol Kubíček, CSc.		20.4.2012		akademik	2	OS BA V, OS TO(31.1.2012)
JUDr. Bronislava Pavelková, PhD.		20.4.2012		akademik		
prof. JUDr. Mária Patakyová, CSc.		20.4.2012		akademik	2	OS PD, OS PB
prof. PhDr. Jana Plichtová, PhD.		20.4.2012		akademik		
JUDr. Janka Prístavková		20.4.2012		sudca	3	OS LC, OS RS, KS TN
PhDr. Ivan Rapoš		20.4.2012		akademik	9	OS GA, OS DS, OS SE, OS BJ, OS PP, OS SNV,
JUDr. Soňa Smolová		20.4.2012		sudca		
JUDr. Jaroslava Vráblová			1.1.2012	sudca		

doc. JUDr. Milan Đurica, PhD.	18.11.2011			sudca	4	OS LC, OS RS, OS ZH, OS BR
JUDr. Anna Ilčinová				sudca	5	OS BJ, OS PP, OS SL, OS PP, OS SK
JUDr. Anton Jaček				sudca	6	OS DS, OS GA, OS SE, OS TO (30.7.2012), OS
JUDr. Darina Kuchtová			7.12.2012	sudca	2	OS BA IV, OS BA V
JUDr. Róbert Urban			7.12.2012	sudca	3	OS RK, OS RV, OS LM
JUDr. Soňa Zmeková				sudca	8	OS NR, OS LV(27.1.2012), OS NZ, OS
JUDr. Jozef Maruščák	20.4.2012			sudca	1	KS BA
JUDr. Alena Radičová				sudca	2	OS LV(30.7.2012), OS KE
JUDr. Eva Barcajová	15.5.2012			sudca		
JUDr. Martin Bargel				sudca	1	OS CA
JUDr. Viera Bodnárová				sudca	1	OS KE
JUDr. Beáta Čupková				sudca	2	OS TO (30.7.2012), OS TO (24.9.2012)
JUDr. Ing. Ján Gandžala				sudca	1	OS ZH
JUDr. Janka Gažovičová				sudca	2	KS ZA, KS BA
JUDr. Roman Greguš				sudca	5	KS TN, OS TO(13.6.2012), OSLV(13.6.2012), OS BR,
JUDr. Ján Hrubala				sudca		
JUDr. Tibor Kubík				sudca	2	KS ZA, KS BA
JUDr. Antónia Kandrává				sudca		
JUDr. Juraj Lehotský	15.5.2012			sudca	2	OS ZH, OS LV
JUDr. Ivana Nemčeková				sudca	1	OS CA
JUDr. Dagmar Podhorcová				sudca	1	OS CA
JUDr. Katarína Slováčeková				sudca		
JUDr. Marián Sninský				sudca		
JUDr. Jozef Vanca				sudca	4	OS TO(13.6.2012), OS LV(13.6.2012), OS BR, OS
JUDr. Eva Vašková				sudca		
JUDr. Imrich Volkai	27.6.2012			sudca		
JUDr. Daniel Hudák	29.6.2012			sudca		
JUDr. Libor Duľa				sudca		
JUDr. Daniela Švecová	13.9.2012			sudca		
JUDr. Martin Vladík				sudca		

JUDr. Eva Kyselová	11.10.2012			sudca		
JUDr. Ľuboš Sádovský				sudca		

Zdroj: Autorky, na základe informácií z oficiálnych stránok MS SR, rozhovoru s Mgr. Michaleou Semufovou a vlastného vyhľadávania dát⁴

Tabuľka 4: Kandidáti menovaní súdnou radou

Meno člena VK	Dátum vymenovania	Dátum odvolania	Povolanie	Výberové konania kt. sa zúčastnil/a	Výberové konanie: účasť/predseda
JUDr. Juraj Sopoliga	N/A	N/A	sudca	4	
JUDr. Igor Burger	N/A	N/A	sudca	3	
JUDr. Jozef Turza	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Ingrid Doležajová	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Peter Zachar	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Jana Bajánková	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Dana Bystrianska	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Peter Straka	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Rudolf Čirč	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Jaroslav Chlebovič	N/A	N/A	sudca		
JUDr. Alena Šišková	N/A	N/A	sudca		
prof. h. c. doc. JUDr. Mária Bujňáková, CSc.	N/A	N/A	prorektorka pre legislatívu, Univerzita P.J. Šafárika, KE		

Zdroj: Autorky, na základe informácií dostupných na oficiálnej webovej stránke MSSR⁵

Do výberovej komisie sa kandidáti dostávajú aj menovaním buď Súdnou radou alebo sudcovskými radami jednotlivých súdov a ani tieto nezabezpečujú rôznorodosť kandidátov. Kandidáti menovaní Súdnou radou sú najmä sudcovia, pričom jeden z kandidátov je nesudcovskej profesie (pozri Tabuľka 4: Kandidáti menovaní Súdnou radou) , ale tento sa od 1.1.2012 nezúčastnil ani jedného výberového konania.

Sudcovská rada sa na rozdiel od MS SR a Súdnej rady, do procesu menovania výberovej komisie zapája až po vyhlásení výberového konania a na pokyn ministra zvolí jedného zástupcu z príslušného súdu a je teda zrejmé, že pôjde opäť o sudcu (pozri Tabuľka 5: Kandidáti menovaní sudcovskými radami). Z toho vyplýva, že ten kto môže a má

⁴ Nakoľko sa niektorí z kandidátov zúčastnili viac krát na tom istom súde, ale na inom výberovom konaní, rozlíšili sme ich prostredníctvom dátumov.

⁵ Pozn.: N/A - informácia o vymenovaní resp. odvolaní kandidátov do databázy nie je na webovej stránke MS SR dostupná. V poslednom stĺpci sú súdy na ktorých sa zúčastnili, pričom zvýraznené znamenajú tie, kde boli predsedom výberovej komisie

zabezpečiť rôznorodosť členov výberovej komisie, ktorú z hľadiska kvality výberového konania považujeme za nesmierne dôležitú, je minister spravodlivosti, čo sa momentálne nedeje a aj kandidáti MSSR sú od novej vlády v roku 2012 len sudcovia.

Tabuľka 5: Kandidáti menovaní sudcovskými radami

Meno	Dátum vymenovania	Dátum odvolania	Povolanie	Výberové konania kt. sa zúčastnil/a	Výberové konanie: účasť/predseda
JUDr. Daniela Kotrecová	N/A	N/A	sudca	1	OS BA IV
Mgr. Viera Milatová, PhD.	N/A	N/A	sudca	1	OS BA V
JUDr. Erika Lengyelová	N/A	N/A	sudca	1	OS DS
Mgr. Rastislav Jakubovič	N/A	N/A	sudca	1	OS GA
JUDr. Monika Bellová	N/A	N/A	sudca	1	OS SE
JUDr. Noema Turanovičová	N/A	N/A	sudca	1	OS PD
JUDr. Ľubica Farkašová	N/A	N/A	sudca	1	OS NR
JUDr. Mária Červenáková	N/A	N/A	sudca	1	OS LV
JUDr. Eva Kováčsová	N/A	N/A	sudca	1	OS NZ
Ľuboš Chrenko	N/A	N/A	sudca	1	OS TO
JUDr. Branislav Klukoš	N/A	N/A	sudca	1	OS RK
JUDr. Stanislav Galovič	N/A	N/A	sudca	1	OS LC
JUDr. Zoltán Boros	N/A	N/A	sudca	1	OS RS
JUDr. Eliška Wagshalová	N/A	N/A	sudca	1	OS BJ
JUDr. Mária Petrušková	N/A	N/A	sudca	1	OS PP
JUDr. Bohuslav Toporcer	N/A	N/A	sudca	1	OS SL
JUDr. Marián Tengely	N/A	N/A	sudca	1	OS RV
JUDr. Radoslav Rusnák	N/A	N/A	sudca	1	OS SNV
JUDr. Marián Sopoliga	N/A	N/A	sudca	1	OS TV
JUDr. Erika Zajacová	N/A	N/A	sudca	1	KS TN
Ladislav Vašut	N/A	N/A	sudca	1	OS PB
Mgr. Milena Fegyessová	N/A	N/A	sudca	1	OS ZH
Mgr. Miroslava Šúleková	N/A	N/A	sudca	1	OS TO
JUDr. Helena Dudzíková	N/A	N/A	sudca	1	OS TO
Mgr. Dagmar Snopeková	N/A	N/A	sudca	1	OS TO
JUDr. Ivo Parada	N/A	N/A	sudca	1	OS SV
JUDr. Jana Halušková	N/A	N/A	sudca	1	OS LM
JUDr. Jozef Korduliak	N/A	N/A	sudca	1	OS CA
JUDr. Alica Gavalcová	N/A	N/A	sudca	1	OS BR
JUDr. Dana Wänkeová	N/A	N/A	sudca	1	KS ZA
JUDr. Ludvika Bodnárová	N/A	N/A	sudca	1	OS KE
JUDr. Boris Tóth	N/A	N/A	sudca	1	OS BA

Dostupnosť informácií o kandidátoch v databázach MS SR

Databáza kandidátov výberovej komisie je zverejňovaná na webových stránkach Ministerstva Spravodlivosti a Súdnej rady (§ 37 ods. 5), avšak tieto informácie sa nám ukázali ako značne nejasné a najmä nejednotné

Nejednotnosť spočíva v tom, že nie je možné nájsť všetkých kandidátov VK v jednej databáze, ktorá by ich jasne rozdeľovala na obdobia, kedy boli zvolení a kedy naopak odvolaní, či z kandidatúry odstúpili (pozri Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR). V praxi to znamená, že členovia výberovej komisie sa spätne nedajú nájsť v databáze kandidátov. Pri sumarizovaní informácií o výberovej komisii sme narazili na dve databázy kandidátov MSSR, t.j. na ich oficiálnej stránke a na ich už nefunkčnej stránke, ktorá ako je na nej uvedené, slúži na archivačné účely. „*Nachádzate sa na neaktualizovanej verzii web stránky Ministerstva spravodlivosti SR, ktorá má slúžiť len na archivačné účely. Údaje na tejto stránke boli naposledy aktualizované 14. júna 2011*“ Reálne teda existujú dve databázy MS SR, ktoré však spolu nepokrývajú všetkých kandidátov výberovej komisie. Vychádzali sme z predpokladu, že kandidáti zverejnení na oficiálnej stránke MSSR, sú preto iba všetci aktuálni kandidáti výberovej komisie, t.j. tí, ktorí boli vymenovaní a neodvolaní, prípadne neodstúpili. Toto sa nám potvrdilo len do určitej miery, pretože všetci zverejnení síce spadajú do tejto skupiny uchádzačov, ale v databáze nie sú zverejnení štyria takýto kandidáti a naopak jeden kandidát bol odvolaný (20.4.2012).

Z hľadiska dostupnosti údajov o kandidátoch sa ukázalo problematickým aj určenie ich povolania, ktoré môže byť rôznorodé. Nie je zjavné na základe čoho sú k vymenovaným kandidátom uvádzané aj ich životopisy, pretože tieto sa nachádzajú iba pri niektorých. Pri všetkých kandidátoch menovaných Súdnou radou absentujú životopisy úplne a preto sme tieto údaje získavali z iných zdrojov. Možno skonštatovať, že dostupnosť, no najmä prehľadnosť a jednotnosť dát o kandidátoch je veľmi slabá.

4.1.2 Kreovanie výberových komisií z databáz MS SR

V Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR je vidno zrejmy nesúlad medzi počtami výberových konaní, na ktorých sa jednotliví kandidáti databáz zúčastňujú ako členovia výberovej komisie. Rozdiely medzi nimi sú značné: od kandidátov, ktorí sa počas svojho pôsobenia v databáze ani raz nezúčastnili výberového konania až po kandidátov, ktorí boli viackrát členmi (spolu 46 kandidátov, žiadneho konania sa nezúčastnilo 18 osôb, 1x bolo členom výberovej komisie 6 osôb, 2x a viac bolo členom komisie 22 kandidátov) Napríklad, JUD., Soňa Zmeková

⁶ Pozn.: N/A - informácia o vymenovaní resp. odvolaní kandidátov do databázy nie je na webovej stránke MS SR dostupná. V poslednom stĺpci sú súdy na ktorých sa zúčastnili, pričom zvýraznené znamenajú tie, kde boli predsedom výberovej komisie.

absolvovala až 9 výberových konaní, pričom piatim z nich predsedala a naopak napríklad JUDr. Lehotský absolvoval len jedno výberové konanie.

Odbor rozvoja rezortných ľudských zdrojov na Ministerstve spravodlivosti ani v tejto fáze nezohráva žiadnu podstatnú úlohu, t.j. nenavrhuje ministrovi a vedeniu Ministerstva možných kandidátov na členov konkrétneho výberového konania a aj tento výber je politický. Odbor znovu len organizačne a technicky zabezpečuje oslovenie kandidátov po ich výbere vedením ministerstva.⁷ V rozhovore s bývalou kandidátkou databázy MS SR doc. JUDr. Luciou Berdisovou, PhD. ako jeden z možných dôvodov vzniku rozdielov v účasti kandidátov na konkrétnych výberových konaniach uviedla ich časové a kapacitné možnosti: „*Mne Michaela Semufová zavolá, neviem niekomu možno poslať aj mail, že sú vyhlásené výberové konania a kedy môžem. A ja jej poviem, že môžem vtedy a vtedy...*”⁸. Bez ohľadu na to, či časové a kapacitné možnosti konkrétnych kandidátov majú vplyv na ich samotnú účasť na výberových konaniach, faktom ostáva, že spôsob oslovovania kandidátov na výberové konania ostáva nejasný, v rukách politického vedenia ministerstva a teda náchylný na prípadné možné spolitizovanie členov výberovej komisie.

4.2 Hlasovanie o (ne) úspešnosti

Členovia výberovej komisie určujú úspešných a neúspešných uchádzačov hlasovaním po zohľadnení predložených dokladov a pohovoru a o každom uchádzačovi sa hlasuje samostatne (§ 6 ods. 1 Vyhlášky). Ide o neverejné hlasovanie zakrúžkovaním alebo podčiarknutím relevantného údajov na hodnotiacom hárku, ktorý je odovzdaný predsedovi VK. Až v druhom kroku hlasujú o poradí **úspešných** uchádzačov.

Samotná vyhláška nehovorí nič o tom, na základe akých kritérií majú členovia výberovej komisie považovať uchádzača za úspešného, resp. neúspešného a čo presne „úspešnosť“ a „neúspešnosť“ znamená. V § 6 (1) sa hovorí len, kto je považovaný za úspešného či neúspešného **po hlasovaní** („za neúspešného uchádzača sa považuje ten uchádzač, ktorého nadpolovičná väčšina všetkých členov VK neurčila ako úspešného“ a naopak „za úspešného uchádzača sa považuje ten uchádzač, ktorého nadpolovičná väčšina všetkých členov VK určila ako úspešného“). Interpretácia je ponechaná na členov výberovej komisie a preto sme sa v našej analýze zamerali na chápanie neúspešnosti v hodnotiacich hárkoch.

Keďže hlasovanie je neverejné (vrátane hlasovania o úspešnosti/neúspešnosti), táto informácia bola neprístupná a v hodnotiacich hárkoch anonymizovaná. V zápisnici sa nachádza informácia o výsledku hlasovania a teda i o tom, či daný uchádzač bol aspoň jedným členom výberovej komisie v hlasovaní považovaný za neúspešného. Nasledujúca Tabuľka 6 približuje informácie o tom, v koľkých prípadoch aspoň jeden člen výberovej komisie považoval uchádzača vo výberovom konaní za neúspešného.

⁷ Rozhovor s Mgr. Michaelou Semufovou

⁸ Rozhovor s doc. JUDr. Luciou Berdisovou, PhD.

Tabuľka 6: Úspešnosť a neúspešnosť uchádzačov o predsedu súdu

Výsledok	Hlasovanie o "neúspešnosti"	Výberové kolo (súd, dňa)	Počet uchádzačov	Uchádzači
Neúspešný	0:4	KS Trenčín, 15.2.	2	Florovič , Radičová
Neúspešný	1:3	OS Senica, 30.1.	3	Hornáková , Slobodová, Trylč
Neúspešný	1:3	OS Senica, 30.1.	3	Hornáková, Slobodová , Trylč
Úspešný	4:1	OS Topoľčany, 30.7.	2	Šišková, Krausová
Úspešný	3:1	OS Lučenec, 25.1.	2	Géczi, Glezgová
Úspešný	3:1	OS Levice, 27.1.	2	Šmrhola, Baka
Úspešný	3:1	OS Ružomberok, 9.2.	3 (2)	Majerčíková, Penjaková , (Turza)
Úspešný	3:1	OS Levice, 30.7.	2	Šmrhola, Baka

Zdroj: Autorky, na základe zápisníc z výberových konaní z obdobia 1.1. 2012 – 31.12. 2012⁹

Z Tabuľky 6 je zrejmé, že hlasovanie za neúspešného uchádzača aspoň jedným členom výberového konania sa udialo výlučne vo výberových konaniach s viac než jedným uchádzačom, a to v siedmich výberových konaniach: v jednom VK išlo o jednohlasné označenie za neúspešného uchádzača (KS Trenčín), v jednom VK pri dvoch uchádzačoch z troch išlo o väčšinové označenie dvoch uchádzačov za neúspešných pomerom 1:3 (OS Senica). V týchto dvoch výberových konaniach ostal úspešný len jeden uchádzač a tak nebolo potrebné určovať poradie. V zvyšných piatich výberových konaniach išlo o menšinové označenie za neúspešného (4:1 alebo 3:1), čo znamenalo, že výsledkom boli dvaja úspešní uchádzači a mohlo nastať hlasovanie o poradí. Zaujímavosťou je, že zo šiestich prípadov, v dvoch išlo o ten istý súd (OS Levice) v dvoch rôznych VK.

Hoci hlasovanie o (ne)úspešnosti je neverejné, pri väčšinovom hlasovaní na základe zápisníc vieme o určitom uchádzačovi povedať, že je neúspešný vzhľadom na jednohlasné (resp. väčšinové) hlasovanie členov výberovej komisie. Preto nás zaujímala charakteristika takýchto neúspešných uchádzačov v hodnotiacich hárkoch:

- slabý verbálny prejav: *„pôsobil neiste; nemal pripravenú prezentáciu; prezentácia bola nepresvedčivá a neuspokojivá; pri pohovore pôsobila nepresvedčivo; vyjadrovala sa príliš všeobecne, neraz frázovito“*
- Nedostatočný profesionálny odstup od problematiky, chýbajúci nadhľad a sebareflexia: *„xy hodnotím ako neúspešnú z dôvodu, že výberové konanie poňala*

⁹ Pozn.: zátvorka ukazuje skutočný počet uchádzačov, ktorí sa dostavili na výberové konanie, tučným písmom je ten uchádzač, ktorého v hlasovaní aspoň jeden člen výberovej komisie označil za neúspešného

veľmi emocionálne a málo sa venovala profesionálnym problémom justície; rozprávala hlavne o sebe - jej prejav som vnímal ako emocionálny; nepresvedčila ma o schopnosti riadiť súd objektívne, s nadhľadom a rozvahou; rozprávala hlavne o sebe, menej o víziách súdu; jej prejav prezrádzal absenciu sebareflexie a jasných etických stanovísk“

- Slabá analýza stavu na súde a absentujúce konkrétne návrhy riešenia problémov: *„v predstavách o fungovaní v role predsedu súdu neuviedol nič originálne a tvorivé, čo by prispelo k skvalitneniu práce KS; svoju predstavu o chode súdu mal veľmi nejasnú, všeobecnú, nemal dostatočný prehľad o príprave vecí a stave v jednotlivých senátoch na KS; nemal pripravenú prezentáciu a analýzu práce na KS TN na požadovanej úrovni; neprezentoval okrem teórie nijaké konkrétne riešenia problémov; málo sa venovala profesionálnym problémom justície; predniesla málo konkrétnych riešení problémov; xy hodnotím ako neúspešnú, nakoľko predniesla málo konkrétnych riešení problémov, išlo viac o všeobecné vyjadrenia o justícii; Vystúpenie xy obsahovalo zjednodušený pohľad na fungovanie súdu a nieslo sa skôr v zovšeobecňujúcej ako konkretizujúcej polohe; prezentovala matnú a povrchnú predstavu o možnostiach zmien pod novým vedením“*
- Nepostačujúca prax v riadiacej funkcii: *„Pracuje v justícii 2 roky, ako sudkyňa podáva kvalitné výkony, ale na funkciu predsedu jej chýba dostatočná prax, skúsenosti“*
- Osobnostné vlastnosti: direktívny typ, náladový, neprináša diskusiu; premietnutie sa uchádzačových vlastností: *„Osobnostné vlastnosti kandidáta hodnotím nie úplne pozitívne vzhľadom na víziu predsedu súdu predpokladanú zákonom.“*

Podobné vyjadrenia však nájdeme aj u tých uchádzačov, ktorí boli v iných výberových konaniach hodnotení ako „úspešní“ všetkými členmi VK, napríklad:

Verbálny prejav: *„bezprostredný prejav obsahuje priveľa „slovnej vaty“ a nadbytočných výrazov“*

- Analýza stavu na súde a konkrétne návrhy riešenia: *„pre mňa nepostačujúce zhodnotenie ; v čom konkrétne by videl priestor pre inováciu; bolo pomenované skôr formálne; riešenia sú ?; predstava o riadení súdu nebola až taká presvedčivá; navrhované riešenia sú príliš všeobecné a až po viacerých doplňujúcich otázkach získavajú adaptovateľnú konkrétnosť; nepresvedčil ma o správnosti a efektívnosti krokov, ktoré podľa jeho názoru treba urobiť“*
- Nepostačujúca prax, resp. nepôsobenie na danom súde: *„s prihliadnutím na to, že už vyššie štyroch rokov nepôsobí na OS Levice a nepozná detailne situáciu na tomto súde“.*

- Osobnostné vlastnosti: „*Jeho autoritatívny prístup k riadeniu sa javí do budúcnosti ako nežiaduci*“

Z vyššie uvedených formulácií je zrejmé, že pri nedostatočnom zadefinovaní (ne)úspešnosti vo formálnych dokumentoch (Vyhláška), resp. predsedom výberovej komisie, je (ne)úspešnosť subjektívnym vnímaním člena výberovej komisie. To čo pre jedného člena výberovej komisie je spájané s neúspešnosťou (napr. prax, verbálny prejav alebo nekonkretizované predstavy riadenia súdu) sú pre iného člena výberovej komisie spomenuté ako slabé stránky uchádzača avšak bez kategorizovania uchádzača ako neúspešného. Dôsledkom rôzneho vnímania uchádzačov je, že v podobných situáciách s rôznymi členmi výberovej komisie môže byť znemožnené hlasovať o danom uchádzačovi, keďže bol označený za neúspešného. Preto navrhujeme, aby (ne)úspešnosť bola zadefinovaná konkrétnejšie (napr. min. počet rokov praxe, skúsenosti s riadením, atď.).

4.3 Poradie

Členovia výberovej komisie stanovujú poradie **úspešných** uchádzačov neverejne (zakrúžkovaním alebo podčiarknutím relevantného údaj) na hodnotiacom hárku, ktorý je odovzdaný predsedovi VK. Keďže ide o neverejné hlasovanie, táto informácia bola nesprístupnená a v hodnotiacich hárkoch anonymizovaná. V zápisnici sa nachádza informácia o výsledku hlasovania. Zdôvodnenie poradia je analyzované v časti 3 tejto správy.

Na dvoch súdoch, OS Topoľčany a OS Levice, sa niekoľkokrát opakovalo výberové konanie napriek tomu, že členovia výberovej komisie stanovili v jednotlivých výberových konaniach poradie úspešných uchádzačov (pozri Tabuľka 7). Dôvody na vyhlásenie nových výberových konaní, napriek úspešným uchádzačom s jasne stanoveným poradím, nie sú v zápisnici uvedené. V rozhovore s Mgr. Michaelou Semufovou z MS SR, ktorá má na starosti organizačné zabezpečenie výberových konaní vyplynulo, že stanovenie **poradia vo výberovom konaní nie je pre ministra spravodlivosti záväzné**, ide len o akýsi podklad a konečné slovo je na ňom (nej). Zákon ani vyhláška bližšie neurčuje nakoľko sú výsledky výberového konania zaväzujúce, resp. poradné. Zákon upravuje iba spôsob vyhlásenia nového výberového konania. (§ 37, ods.4).

„Výberová komisia prišla k záveru, že konečné vymenovanie prípadného úspešného uchádzača je v rukách ministerky spravodlivosti, ktorá podľa ustanovenia §37 ods.4, nemusí v lehote 30 dní od skončenia výberového konania úspešného kandidáta vymenovať a môže vyhlásiť nové výberové konanie. Zákon umožňuje ministrovi zohľadniť všetky okolnosti a špecifiká konkrétneho výberového konania.¹⁰ Výsledky výberového konania sú zrejme len jedným z viacerých faktorov pre ministra spravodlivosti pri jeho rozhodovaní o finálnom výbere predsedu súdu. Je to legítimny

¹⁰ Zápisnica z výberového konania na OS Ružomberok z dňa 9.2.2012.

spôsob výberu súdu, avšak bolo by oveľa transparentnejšie ak by oficiálne dokumenty uvádzali, že odhlasované poradie výberovou komisiou má len poradný charakter.

Tabuľka 7: Určenie poradia úspešných uchádzačov vs. vyhlásenie nových výberových konaní

Súd	Dátum VK	Určené poradie	Nové vyhlásenie VK	Uchádzači, hlasovanie
Topoľčany	31.1.	Nie, zhoda	Áno	Šisková, Krausová, 2:2
	13.6.	Áno	Áno	Šisková, Krausová, 4:1
	30.7.	Áno	Áno	Šisková, Krausová, 1:4
	24.9.	áno	Nie	Blašková, Krausová, Šúleková, ?:?:?
OS Levice	27.1.	Nie, zhoda	Áno	Šmrhola, Baka, 2:2
	13.6.	Áno	Áno	Šmrhola, Baka, 4:1
	30.7.	Nie, zhoda	Nie	Šmrhola, Baka, 2:2

Zdroj: Autorky, na základe hodnotiacich hárkov a zápisníc z výberových konaní z obdobia 1.1. 2012 - 31.12.2012¹¹

Z tabuľky vyplýva, že zo štyroch výberových konaní na OS Topoľčany iba jedenkrát komisia neurčila poradie úspešných uchádzačiek (31.1), pričom až trikrát umiestnila jednu z uchádzačiek (JUDr. Šisková, JUDr. Krausová, JUDr. Šúleková) na prvé miesto. O funkciu predsedu súdu sa trikrát uchádzali rovnaké uchádzačky (JUDr. Šisková, JUDr. Krausová). Ich poradie bolo na každom jednom výberovom konaní inak určené a napriek umiestneniu úspešných uchádzačiek na prvé miesto boli výberové konania znova vyhlásené.

Podobne, z troch výberových konaní na OS Levice, do ktorých sa prihlásili rovnakí uchádzači (JUDr. Šmrhola, JUDr. Baka), členovia dvakrát neurčili poradie uchádzačov ani po osobitnom hlasovaní. V jednom prípade (13.6.) bol uchádzač po hlasovaní komisie na prvom mieste (JUDr. Šmrhola). Do funkcie predsedu súdu však nebol vymenovaný a bolo vyhlásené nové výberové konanie (30.7.), na ktorom komisia neurčila poradie uchádzačov ani po osobitnom hlasovaní. Ku dňu písania tejto správy (1.2.2013) ostáva táto pozícia stále neobsadená a nové výberové konanie nie je vyhlásené.

Ak sa pozrieme na zloženie výberových komisií na všetkých výberových konaniach uskutočnených na OS Topoľčany a OS Levice, zistíme zaujímavú skutočnosť (pozri Tabuľka 8): Do funkcie predsedu OS Topoľčany bola vymenovaná JUDr. Šúleková, ktorá sa 13.6. zúčastnila výberového konania ako nominantka sudcovskej rady súdu, pričom sa 24.9. zúčastnila výberového konania ako uchádzačka. Výsledkom júňového výberového

¹¹ pomer hlasov na výberovom konaní OS Topoľčany z 24.9. nepoznáme, nie je uvedené ani v zápisnici, prvá v poradí sa umiestnila Šúleková.

konania bolo určenie poradia úspešných uchádzačiek (JUDr. **Šišková**, JUDr. Krausová; 4:1), ale napriek tomu bolo vyhlásené nové výberové konanie. Z členky výberovej komisie sa stala uchádzačka o funkciu, ktorá napokon septembrové výberové konanie vyhrala a bola ministrom vymenovaná do funkcie predsedníčky súdu. Zo zápisnice vyplýva, že dôvodom, prečo sa uchádzačka prihlásila až v septembri „bolo z jej strany dôkladné zváženie všetkých okolností“¹².

Tabuľka 8: Zloženie komisií so zvýraznením predsedu výberovej komisie

Súd	Dátum VK	Členovia komisie	Uchádzači o funkciu
Topoľčany	31.1.	Greguš, Chrenko, Kubíček, Sopoliga, Zmeková	Šisková, Krausová
	13.6.	Greguš, Šúleková, Vanča, Sopoliga , Zmeková	Šisková, Krausová
	30.7.	Burger, Čupková, Dudzíková, Jaček, Zmeková	Šisková, Krausová
	24.9.	Burger, Čupková, Jaček, Snopek, Zmeková	Blašková, Krausová, Šúleková, Šisková*
OS Levice	27.1.	Červenáková, Greguš, Pavelková, Sopoliga, Zmeková	Šmrhola, Baka
	13.6.	Červenáková, Greguš , Sopoliga, Vanča, Zmeková	Šmrhola, Baka
	30.7.	Burger, Červenáková, Jaček , Lehotský, Radičová	Šmrhola, Baka

Zdroj: Autorky, na základe zápisníc z výberových konaní z obdobia 1.1.2012 – 31.12.2012¹³

JUDr. Šiškovovej sťažnosť nie je voľne dostupná a teda nie je možné zistiť, voči ktorým členom komisie vzniesla námietku zaujatosti. Z údajov ale vyplýva, že JUDr. Šišková bola na jednom výberovom konaní (13.6.) úspešná, umiestnená na prvé miesto, napriek tomu nebola vymenovaná do funkcie (pozri Tabuľka 7: Určenie poradia úspešných uchádzačov vs. vyhlásenie nových výberových konaní). Kombináciu „odporúčacieho“ charakteru výsledkov výberových konaní pre ministra spolu s nejasnými pravidlami vyhlasovania nových konaní napriek existujúcim úspešným uchádzačom považujeme za tendenčnú a ľahko zneužiteľnú. Vo svetle informácií z OS Topoľčany sa javí, že konanie je možné vyhlásovať pokiaľ neuspeje konkrétny „správny“ uchádzač o funkciu. Rovnako je

¹² Zápisnica z výberového konania na OS Topoľčany z 24.9.2012

¹³ Pozn.: Na výberovom konaní na OS Topoľčany dňa 24.9. si JUDr. Šišková vyžrebovala poradie a oznámila výberovej komisii, že písomne podala námietku zaujatosti troch členov výberovej komisie, ku ktorej do dňa konania nedostala vyjadrenie. Komisia následne sťažnosť riešila a JUDr. Šiškovvej oznámila, že na sťažnosť jej bola zaslaná odpoveď podpísaná štátnou tajomníčkou a že *zákon o súdoch neoprávňuje uchádzača o funkciu predsedu súdu namietat členov výberovej komisie*. Šišková oznámila, že sa *nezúčastní takejto frašky* a odišla. Zároveň člen výberovej komisie JUDr. Burger uviedol, že *sa nestotožňuje s posúdením sťažnosti* JUDr. Šiškovvej zo strany MS SR a výberového konania sa nezúčastní. Z pôvodne štyroch uchádzačiek o funkciu reálne absolvovali výberové konanie tri a prebehlo so štyrmi členmi komisie.

opakovanie výberových konaní neekonomické, konkrétny vplyv na rozpočet v súčasnosti nevieme vyčíslieť.

4.4 Osobitné hlasovanie

Vyhláška stanovuje, že v prípade rovnosti poradia dvoch alebo viacerých uchádzačov sa o ich poradí rozhodne osobitným hlasovaním (§ 6, odsek 2). Vyhláška už bližšie nestanovuje či na osobitné hlasovanie má byť vyhotovený nový hodnotiaci hárok, kde by členovia komisie stanovili novým hlasovaním poradie a zdôvodnili ho, resp. ak sa vyhotoví nový hárok aké má mať náležitosti. Rovnako nič nehovorí o tom, koľko osobitných hlasovaní v rámci jedného výberového konania má prebehnúť a kedy.

Zo zápisníc vieme, že v sledovanom období prebehli tri výberové konania s osobitným hlasovaním (pozri Tabuľka 9: Zaznamenanie výberových konaní s osobitným hlasovaním): OS Topoľčany (31.1.), OS Levice (27.1. a 30.7.). Po bežnom hlasovaní došlo k rovnosti hlasov a tak sa pristúpilo k osobitnému hlasovaniu. Vo všetkých troch výberových konaniach boli štyria členovia výberovej komisie, napriek tomu výsledný počet hárkov z výberového konania s osobitným hlasovaním je rozdielny vo všetkých troch prípadoch, čo vedie k zmätočným situáciám.

Tabuľka 9: Zaznamenanie výberových konaní s osobitným hlasovaním

Výberové konanie	Celkový počet odovzdaných hárkov	Hárok "hodnotenie"	Záverečné hodnotenia	Hárok "osobitné hlasovanie"	Vyhodnotenie osobitného hlasovania
OS Topoľčany, 31.1.	14	2x4 členovia	1x	1x4 členovia	1x
OS Levice, 27.1.	14	2x4 členovia	1x	1x4 členovia	1x
OS Levice, 30.7.	4	1x4 členovia	0	0	0

Zdroj: autorky, na základe hodnotiacich hárkov a zápisníc z výberových konaní z obdobia 1.1.2012 – 31.12.2012

Z tabuľky 9 vidno, že v dvoch prípadoch (OS Topoľčany 31.1. a OS Levice 27.1.) sme mali k dispozícii dva bežné hodnotiace hárky od každého člena výberovej komisie, obidva boli vyplnené rôznym spôsobom, t.j. nešlo o totožné hárky. Pri analyzovaní hodnotiacich hárkov nás tento fakt zmiatol. Ako je možná existencia dvoch hodnotiacich hárkov k jednému výberovému konaniu? Navyše, okrem týchto dvoch výberových konaní s osobitným hlasovaním, sme podobnú situáciu (existenciu dvoch hodnotiacich hárkov na jedno výberové konanie) identifikovali u ďalších štyroch výberových konaní (OS Bardejov, OS Lučenec, OS Ružomberok, KS Trenčín). Naša prvotná úvaha bola, že pri týchto výberových konaniach prišlo takisto k osobitnému hlasovaniu, ktoré však nebolo

zaznamenané na osobitnom hárku, ale na bežnom hárku. Ako však vysvetliť výberové konania, kde existuje okrem dvoch bežných hodnotiacich hárkov aj hárok z osobitného hlasovania?

Na základe rozhovoru s Mgr. Michaelou Semufovou, z odboru rozvoja rezortných ľudských zdrojov, Sekcia rozvoja, ekonomiky a správy MS SR, sme zistili, že v niektorých prípadoch (6 spomínaných výberových konaní) dochádza k **dvojitému zaznačovaniu** (2 bežné hodnotiace hárky pre jedno výberové konanie) z nasledovného dôvodu: jeden hodnotiaci hárok sa používa na zaznamenanie údajov o uchádzačoch z pohovoru (zdôvodnenie) a jeden na hlasovanie o (ne)úspešnosti a poradí s prípadným odôvodnením. Keďže hlasovanie je neverejné a nemôže byť sprístupnené tieto údaje sa anonymizujú. Druhý hárok z toho istého výberového kola môže byť: a) prázdny (ak obsahoval iba údaje o hlasovaní, ktoré boli anonymizované b) so skráteným odôvodnením hlasovania, ktoré môže ale nemusí byť totožné s prvým hodnotiacim hárkom. To znamená, že existencia dvoch bežných hodnotiacich hárkov vôbec nesúvisí s osobitným hlasovaním. Praxou je, že v prípadoch osobitného hlasovania, zástupkyňa MS SR na mieste pripraví nový hárok „*osobitné hlasovanie*“.

5 Analýza hodnotiacich hárkov z výberových konaní

Z výberového konania sa pripravuje zápisnica, ktorej súčasťou sú aj hodnotiace hárky členov výberovej komisie. Ako sme už spomenuli v úvode, v praxi existuje viacero typov hodnotiacich hárkov:

- a) „hodnotiaci hárok“ z bežného výberového konania (tzv. prvý hárok). Ide o hárok, do ktorého každý člen výberovej komisie zaznamenáva hlasovanie o úspešnosti a poradí (anonymizované dáta) a zdôvodnení hlasovania.
- b) „hodnotiaci hárok“ z bežného výberového konania pri dvojitom zaznamenávaní (tzv. druhý hárok).
V niektorých prípadoch sa zaznamenávanie hlasovania o úspešnosti a poradí dáva na jeden hárok
a zdôvodnenie na druhý hárok. Keďže hlasovanie je neverejné, tieto údaje sa anonymizovali a po sprístupnení anonymizovaných hárkov sme získali tzv. prvý hárok (zdôvodnenie) a tzv. druhý hárok (hlasovanie), ktoré mohlo byť prázdne, ale i vyplnené (sumár zdôvodnenia).
- c) Záverečné hodnotenie z bežného výberového konania. Ide o hárok, ktorý pripravuje **iba** predseda výberovej komisie, kde si zvyčajne zaznamenáva údaje z hlasovania, t.j. ktorý člen výberovej komisie ako hlasoval o úspešnosti a poradí. Keďže tieto údaje sú neverejné, po sprístupnení sme mohli dostať prázdne hárky, ale i vyplnené, ak predseda uviedol i zdôvodnenie.
- d) Hodnotenie z osobitného hlasovania. Ide o hárky, ktoré vyplňal každý člen výberovej komisie ak došlo k rovnosti hlasov v bežnom výberovom konaní a muselo sa pristúpiť k novému osobitnému hlasovaniu.
- e) Vyhodnotenie osobitného hlasovania. Ide o hárok, ktorý vyplňa **iba** predseda výberovej komisie, kde podobne ako v záverečnom hodnotení zhodnotí osobitné hlasovanie

5.1 Hodnotiace hárky členov

V tejto časti sa zameriame na obsahovú analýzu len tých hárkov, ktoré pripravili členovia výberovej komisie (hodnotiace hárky z bežného výberového konania) a neberieme do úvahy hárky pripravené predsedom výberovej komisie (záverečné hodnotenie a vyhodnotenie osobitného hlasovania).

5.1.1 Komparácia dvoch alebo viac uchádzačov v hodnotiacich hárkoch

Z 34 výberových konaní na predsedov súdov, ktoré sa konali v roku 2012 bolo 13 takých, kde žiadosť o zaradenie do výberového konania zaslal viac než jeden uchádzač (4 uchádzači – 1x, 3 uchádzači – 4x, 2 uchádzači – 8x).

Z týchto 13 výberových konaní až v piatich prípadoch došlo k nezúčastneniu jedného z uchádzačov: 2x došlo k stiahnutiu žiadosti, 2 PN uchádzača a 1x bola vznesená námietka zaujatosti voči členom výberovej komisie. (pozri kapitola: 1. Typy dát)

Celkovo sme vyhodnotili hodnotiace hárky 13-tich výberových konaní s viac než jedným uchádzačom. V tejto časti sme sledovali mieru komparácie, ktorú členovia výberových komisií vo svojom hodnotení uplatňovali.

Tabuľka 10: Miera komparácie uchádzačov v hodnotiacich hárkoch

Počet žiadostí	Počet uchádzačov	Výberové konanie (súd, datum)	Počet odovzdaných hárkov	Skutočná komparácia uchádzačov	„Kvází komparácia“ (zhoda v komparácii)	Uchádzači hodnotení nezávisle od seba	Jeden/viac uchádzačov nie je spomenutý
2	2	Bardejov, OS, 14.2.2012	8	-	-	6x	2x
2	2	Levice, OS, 27.1.2012	4	1x	-	3x	-
3	2	Levice, OS, 13.6.2012	4	-	-	4x	-
2	2	Levice, OS, 30.7.2012	4	-	-	3x	1x
2	2	Lučenec, OS, 25.1.2012	8	1x	1x	4x	2x
3	2	Ružomberok, OS, 9.2.2012	8	4x	1x	1x	2x
3	3	Senica, OS, 30.1.2012	4	1x	-	3x	-
2	2	Trenčín, KS, 15.2.2012	4	-	-	4x	-
2	2	Topoľčany, OS, 31.1.2012	8	-	3x	1x	4x
2	2	Topoľčany, OS, 13.6.2012	5	-	-	3x	2x
2	2	Topoľčany, OS, 30.7.2012	4	-	-	1x	3x
4	3	Topoľčany, OS, 24.9.2012	4	-	1x	-	3x
3	2	Žilina, OS, 17.9.2012	5	-	-	3x	2x
SPOLU			70	7	6	36	21

Zdroj: Autorky, na základe hodnotiacich hárkov z obdobia 1.1. 2012

Jeden až viac uchádzačov nie je v hodnotiacich hárkoch spomenutý

Vzhľadom na fakt, že v niektorých výberových konaniach sa využívali dva bežné hodnotiace hácky: jeden na určenie (a zdôvodnenie) úspešnosti, resp. poradia a druhý na samotné hodnotenie (pozri kapitola: 1. Typy dát), je možné vysvetliť prečo sa v hárkoch jeden až viacerí uchádzači nespomínajú. Nie je to však tak a nespomínajú sa jeden až viacerí uchádzači aj v hárkoch, ktoré by mali zdôvodniť a vyhodnotiť všetkých uchádzačov, t.j. kde nedochádza k dvojitému zaznačovaniu. Aj keby sme konzervatívne pristúpili k existujúcim hárkom a očakávali, že polovica hárkov zo zdvojených výberových konaní bude v tejto kategórii, mali by sme mať maximálne 16 hodnotiacich hárkov v tejto kategórii, avšak ich je 21. Navyše, nespomenutie niektorého z uchádzačov v hodnotiacich hárkoch bolo bežné i v hárkoch, kde nedochádzalo k dvojitému zaznačovaniu.

Dvojité zaznačovanie (2 hodnotiace hácky v jednom výber. konaní):

Počet uchádzačov 2: prvý hárok s odôvodnením (spomenutý iba 1 uchádzač): „*jasnejšie pomenovanie problémových oblastí súdu ako aj načrtnutie spôsobov ich riešenia*“. Anonymizovaný druhý hárok: prázdny

Jedno(jité) zaznačovanie (1 hodnotiaci hárok v jednom výber. konaní):

Počet uchádzačov 2, v hároku spomenutý len jeden: „*Kolegyňa má prehľad, skúsenosti, schopnosti prejsť svoj názor, je pružná v riešení problémov záťažových situácií, čo preukázala i v riešení a postoji terajšej zložitej situácii na krajskom súde Žilina*“

Počet uchádzačov 3, v hároku spomenutý iba jeden: „*Xy, Yz, Zz dostatočne preukázali schopnosti na riadiacu činnosť predsedu OS. Najlepšie predstavila svoje predstavy o riadení súdu a jeho ďalšom smerovaní Xy. Vystupovala v prednese dôveryhodne, úprimne, priamo.*“

Uchádzači nie sú komparovaní, ale spomenutí nezávisle od seba

Najčastejšie sa v hodnotiacich hárkoch stretávame s nulovou komparáciou uchádzačov, kde uchádzač sú iba vymenovaní za sebou a ku každému je pridaný stručný popis alebo zhrnutie postrehov o prezentácii. Z takéhoto hodnotenia je len veľmi náročné zistiť skutočné zdôvodnenie poradia, keďže v mnohých prípadoch sú hodnotenia oboch (alebo viacerých) uchádzačov pozitívne alebo u každého sa vyzdvihuje iná charakteristika (pozitívna).

Hárok 1:

„*XY sa prezentoval ako kultivovaný, dynamický a cieľavedomý profesionál. Má dobrý prehľad o fungovaní súdu, zreteľnú, zmysluplnú a realizovateľnú predstavu o zmenách, ktoré by chcel v pozícii predsedu súdu zaviesť.*“

YZ je skúsený predseda súdu, ktorý má mnohými rokmi vyprofilované metódy riadenia, ktoré sa mu podľa vlastných slov osvedčili.“

Komparácia je zhodná pre všetkých uchádzačov

V niektorých hárkoch z výberových konaní nachádzame jednu totožnú vetu, ktorá je platná pre oboch (všetkých uchádzačov). Takýto spôsob hodnotenia je neakceptovateľný vo výberových konaniach, kde úlohou člena výberovej komisie je posúdiť a porovnať charakteristiky oboch uchádzačov, na základe ktorých je možné stanoviť poradie. K takejto situácii dochádzalo nielen v prípadoch dvojitého zaznačovania, kedy je legitímne zdôvodniť „úspešnosť“ oboch (viacerých) uchádzačov, ale i v prípadoch, kde dvojité zaznačovanie sa nevyskytlo.

Jedno(jité) zaznačovanie

Počet uchádzačov 3: *„Všetky tri zúčastnené uchádzačky dostatočne preukázali svoje predpoklady a schopnosti zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správu súdu. S ohľadom na ich prezentáciu a hodnotenie určujem poradie: 1.Xy 2. Yz 3. Zz“*

Dvojité zaznačovanie

Počet uchádzačov 2: Prvý hárok: *„Obe preukázali dostatočné predpoklady na zabezpečenie riadneho chodu súdu. Prezentácia bola z ich strany presvedčivá.“* Druhý hárok s hlasovaním: *„S prihliadnutím na presvedčivú prezentáciu svojich zámerov a predstáv riadenia OS považujem Xy za vhodnejšieho kandidáta“.*

Počet uchádzačov 2: Prvý hárok: *„Obe uchádzačky dostatočne preukázali predpoklady a schopnosti zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správy súdu. Preto ich hodnotím ako úspešné v tomto výberovom konaní“.* Druhý hárok s hlasovaním: *„S ohľadom na prezentáciu uchádzačiek a na doterajšie pôsobenie na OS, radím na 1. Miesto Xy a na 2. Poradie Yz.“*

Počet uchádzačov 2: Prvý hárok: *„Xy – ako vyplýva z predložených materiálov a reakcií na položené otázky, menovaná má predpoklady na kvalifikovaný výkon funkcie predsedníčky okresného súdu. Yz - ako vyplýva z predložených materiálov a reakcií na položené otázky, menovaná má predpoklady na kvalifikovaný výkon funkcie predsedníčky okresného súdu“.* Druhý hárok s hlasovaním: *„Z hľadiska prezentácie uchádzačiek hodnotím Yz ako uchádzačku s lepšími predpokladmi pre výkon funkcie predsedníčky OS.“*

Skutočná komparácia uchádzačov

So skutočnou komparáciou sme sa v hodnotiacich hárkoch stretli len minimálne. Zvyčajne išlo o najkomplexnejšie zhodnotenie uchádzačov, kde jednotlivé charakteristiky boli navzájom porovnávané.

Jedno(jité) zaznačovanie

Počet uchádzačov 3: *„Všetci traja uchádzači mali relatívne podobnú koncepciu riadenia súdu, čo sa týka jeho efektívnosti, rýchlosti konania atď. To v čom sa odlišovali je*

rozličnosť presvedčivosti na realizáciu daných zámerov. Rozličná je aj ich osobnostná výbava. Xy má skúsenosti s riadením súd, rovnako ako Yz, čo je ich pozitívom. Je však zrejmé, že ich vízia fungovania súdu najmä čo sa týka hodnotenia jeho súčasnej situácie je odlišná. Zz ako uchádzačka pozná stav na súde najmä vďaka pôvodnému pôsobeniu na ňom v pozícii VSU. Jej vízia riadenia mala podľa môjho názoru slabosti v tom, že bola príliš všeobecná. Žiadny uchádzač výrazne nad ostatnými čo sa prejavovaných osobných či odborných vlastností nevytrčal napriek tomu sa mi osoba Yz javí z nich najvhodnejšou a to vďaka kultivovanosti prejavu, schopnosti argumentovať a predpokladanej podpory pléna sudcov na OS. “

Dvojité zaznačovanie

Počet uchádzačov 2: „S ohľadom na prednes každého kandidáta pôsobil Xy viac dojmom, že pozná detailne situáciu na Okresnom súde v Leviciach a to po všetkých stránkach. Ním navrhované riešenia boli omnoho konkrétnejšie, než u Yz. Mnohé idey Xy boli veľmi novátorské (zabezpečiť opisy niektorých rozhodnutí osobami sprostredkovanými ÚP, sledovanie realizácie krokov v reštančných spisoch osobitne v určených časových úsekoch alebo sledovanie efektívnosti využívania pojednávacieho času), môžu priniesť pozitívny trend do výkonu funkcie predsedu súdu všeobecne. Na viac na mňa pôsobil veľmi ľudsky. Yz vystupoval razantnejšie, čo pri zlých medziľudských vzťahoch na OS hodnotím skôr ako negatívum“. Anonymizovaný druhý hárok: prázdny.

5.2 Zdôvodnenie hlasovania v hárkoch

Hodnotiace hárkby boli z hľadiska obsahovej stránky veľmi rôznorodé, pretože čo a akým spôsobom sa vyplňa, je ponechané na jednotlivých členoch výberovej komisie. V tejto časti sme sa preto zamerali na hárkby z hľadiska ich informačnej hodnoty, pričom sme si vytvorili kategórie údajov, ktoré sme v hodnotiacich hárkoch sledovali. Podľa § 37 Zákona „účelom výberového konania je overiť predpoklady a schopnosti zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správu súdu podľa tohto a podľa osobitných zákonov a určiť konečné poradie úspešných uchádzačov“ (4). Z tohto dôvodu sme v hodnotiacich hárkoch členov výberovej komisie sledovali údaje, ktoré si členovia VK zapisovali o uchádzačoch z pohľadu

a) osobnostných predpokladov a vlastností či schopností

- prax: skúsenosti v súdnictve ako takom
- vlastnosti: pozitívne aj negatívne osobnostné vlastnosti
- znalosti: odborné zdatnosti a kvalifikácia
- verbálny prejav: spôsob prezentácie, vyjadrovania sa a reakcií na otázky na výberovom konaní
- riadiace zručnosti: práca s ľudskými zdrojmi a schopnosti ohľadom riadenia súdu

- skúsenosti vo funkcii predsedu súdu: skúsenosti s riadením a správou konkrétneho súdu

b) schopnosti zabezpečenia riadneho výkonu súdnictva

- vízia riadenia súdu: koncepcie, predstavy a ciele do budúcnosti
- analýza stavu súdu: znalosť fungovania a pomerov na súde
- navrhované riešenia: konkrétne riešenia na zlepšenie chodu súdu

c) zhodnotenie uchádzača

- celkové zhodnotenie vhodnosti uchádzača na funkciu predsedu súdu

Ide teda o také informácie, ktoré si členovia komisie najviac všimli a hodnotili. Okrem zachytenia početnosti, sme sa snažili určiť najmä kvalitatívnu stránku hárkov a teda konkrétne informácie a kritéria ohľadom toho, ako výberová komisia pristupuje k hodnoteniu uchádzačov. Z tohto hľadiska sme hľadali aj vzťah medzi kritériami hodnotenia uchádzačov a profesiou členov výberovej komisie t.j., či profesia a s ňou súvisiace získané skúsenosti ovplyvňuje člena komisie pri jeho hodnotení uchádzačov.

Tabuľka 11: Počet kategórií údajov v zdôvodneniach hlasovania uchádzačov v hodnotiacich hárkoch

	Počet hárkov	Osobnostné predpoklady						Schopnosť zabezpečenia riadneho výkonu súdnictva			Zhodnotenie uchádzača
		Prax	Vlastnosti	Znalosti	Verbálny prejav	Riadiace zručnosti	Skúsenosti vo funkcii PS	Vízia riadenia	Analýza stavu súdu	Navrhované riešenia	
Sudcovia	143	12	18	6	19	21	13	36	10	16	47
		8%	13%	4%	13%	15%	9%	25%	7%	11%	33%
Nesudcovia	19	5	15	6	8	11	9	15	10	6	15
		26%	79%	32%	42%	58%	47%	79%	53%	32%	79%

Zdroj: Autorky, na základe dát získaných z hárkov

Tabuľka 11 sa zameriava na najpočetnejšie kategórie údajov, ktoré sa o uchádzačoch na funkciu predsedu súdu objavili v zdôvodneniach hlasovania v hodnotiacich hárkoch. Okrem toho tabuľka poukazuje aj na prepojenie medzi povolaním členov výberovej komisie a ich tendenciami hodnotiť určitý typ informácií. Samotný Zákon v § 37 (6) očakáva určitú profesijnú rôznorodosť kandidátov výberovej komisie: „okrem morálnych a odborných predpokladov kandidát pôsobí najmä v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo vykonáva právnické povolanie“. V podkapitole 2.1 sme poukázali na dve hlavné profesijné oblasti členov komisie: sudcovia a „nesudcovia“. Do kategórie „nesudcovia“ sme zaradili: neziskový a vysokoškolský sektor, ktoré sa v praxi veľmi často prelínajú a preto sme medzi nimi nerozlišovali. Podstatný je rozdiel najmä čo sa

týka pohľadov na uchádzača medzi sudcami(vrátane predsedov súdov) a „nesudcami“, kam patrí spomínaný vysokoškolský a tretí sektor. Pri vytváraní početností bolo potrebné brať do úvahy aj veľký rozdiel medzi počtom jednotlivých skupín profesií, preto tabuľka znázorňuje početnosť opakovania sa informácii aj v percentách. Nakoľko mnohí členovia boli na viacerých výberových konaniach (pozri Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR) a nás v tomto bode zaujímala početnosť opakovaných informácii vzhľadom k profesii, je percentuálny počet zobrazovaný ku každému „hodnotiteľovi“ bez ohľadu na to, či sa ako člen opakuje.

5.2.1 Zdôvodnenie hlasovania členov komisie o uchádzačoch podľa početnosti kategórií údajov

Informácie o osobnostných predpokladoch uchádzača

Ide o všetky informácie, ktoré sa týkajú konkrétneho uchádzača, jeho vlastností, znalostí a skúseností. Najčastejšími informáciami, ktoré sa v hárkoch v tomto ohľade objavovali sú skúsenosti vo funkcii predsedu súdu a **verbálny prejav**. Pod **verbálnym prejavom** sa nerozumie len zhodnotenie uchádzača z hľadiska toho ako sa vyjadroval, ale aj to či vedel dobre a vecne prezentovať svoje názory a reagovať na otázky členov komisie. Táto kategória bola pomerne na rovnako zastúpená u oboch skupín, t.j. sudcov a „nesudcov“: „*jasne a určito formuloval svoje ciele*“; *na položené otázky reagoval presvedčivo*“

Najčastejšie sa informácia o **skúsenostiach vo funkcii predsedu** v hárkoch vyskytovala ako spomenutie skúsenosti v riadiacej pozícii alebo konkrétne vo funkcii predsedu súdu, pričom sme zaznamenali tri typy hodnotení:

a) vyjadrenie k uchádzačovi a jeho zhodnotenie skúsenosti vo funkcii predsedu súdu: „*ide o vynikajúceho sudcu, ktorý svojim postojom ako predseda súdu jednoznačne preukázal, že aj v budúcnosti využije svoje osobné skúsenosti pre riadiacu prácu; funkciu predsedníčky už vykonávala, súd mal pod jej vedením dobré výsledky a teda má patričné skúsenosti i vedomosti na kvalitné riadenie; má rozsiahle skúsenosti s riadením a správou súdu a ponúkla pokračovanie v spôsobe výkonu funkcie predsedníčky súdu*“

b) vyjadrenie ku skúsenosti vo funkcii predsedu súdu bez zhodnotenia uchádzača: „*doterajšie skúsenosti z dlhoročnej riadiacej funkcie*“; *kandidát vykonával funkciu predsedu predmetného súdu do súčasnej doby; Dokázala kvalitne zareflektovať svoje pôsobenie v profesii sudkyne a vo funkcii predsedníčky súdu*“

c) skúsenosti vo funkcii predsedu súdu boli členmi VK posúdené, ale v hárku nie sú explicitne formulované:

„*popis metód riadenia, ktoré sa mu osvedčili počas pôsobenia v tejto funkcii v minulosti; pod jeho vedením dosahuje súd dobré výsledky; podrobne popísal zmeny, ku ktorým*

pristúpil po nástupe do funkcie predsedu, odôvodnila svoje doterajšie rozhodnutia pri vedení súdu“

Osobitne sme sa zamerali na **prax uchádzača** bez ohľadu na jeho skúsenosti v riadiacej funkcii. Zaznamenali sme rozdiel vo vnímaní praxe medzi skupinou sudcov a skupinou „nesudcov“. Sudcovia mali tendenciu hodnotiť prax najmä z hľadiska toho, či je uchádzač dlhoročný funkcionár a či pracuje na danom súde. Uchádzačov s praxou z iného súdu hodnotili skôr negatívne: „*Je dlhoročnou sudkyňou a zároveň aj dlhoročnou funkcionárkou; je funkčne staršou sudkyňou; skúsený dlhoročný funkcionár; nepresvedčil ma o vykonaní efektívnosti krokov, ktoré by prezentoval a ktoré by aj skutočne vykonal, a to vzhľadom k faktu, že už vyše 3 rokov nepracuje na OS Levice“*

Naopak „nesudcovia“ vnímali uchádzača viac komplexne a prax hodnotili nie len z hľadiska praxe na danom súde, ale z hľadiska praxe v justícii ako takej: „*Doposiaľ získané pracovné skúsenosti jednoznačne môže využiť aj v budúcnosti.; pozná stav na súde najmä vďaka pôsobeniu na ňom v pozícii vyššej súdnej úradníčky; jeho možnosťou získať nové poznatky a náhľady počas študijných pobytov v zahraničí a v rámci vzdelávania sa“*

Ohľadom **vlastností a odborných znalostí uchádzača** sa vyskytovali rôzne informácie o jeho povahových črtách, pričom buď sa vyskytovali spomenuté len všeobecne, alebo konkrétne k uchádzačovi: „*Rozličná je aj ich osobnostná výbava; je zodpovedná, skúsená“*

V hárkoch sme hľadali aj **informácie o etike uchádzača**, analytickom myslení, jeho motivácii k práci a uchádzaniu sa do funkcie, čo sú informácie, ktoré vyzdvihujú etické správanie, sa síce v hodnotiacich hárkoch vyskytli, no len ojedinele, pričom častejšie sa k nim vyjadrovali „nesudcovia“.

Schopnosti zabezpečenia riadneho výkonu súdnictva

V tomto type informácii sme sledovali to, ako zdôvodňujú svoje hlasovanie členovia výberovej komisie o uchádzačoch z hľadiska jeho vízie riadenia súdu v prípade nástupu na funkciu predsedu, znalostí o chode súde a jeho postupov v riešení prípadných existujúcich problémov. V hárkoch sa vyskytovali dva typy znalostí a to znalosti ohľadom daného súdu a znalosti ohľadom právneho prostredia a stavu justície ako takej. V hodnotiacich hárkoch sa viac ako informácie ohľadom znalostí justície ako takej vyskytovali informácie o znalostiach konkrétneho súdu, pričom najpočetnejšia kategória (u oboch profesií) bola vízia riadenia súdu: „*v predstavách o fungovaní v role predsedu súdu neuviedol nič originálne a tvorivé, čo by prispelo k skvalitneniu práce; vo svojej prezentácii jasne formuloval svoje predstavy o zabezpečení chodu súdu; Predstavil koncepciu svojho pôsobenia vo funkcii predsedu súdu, ktorá dáva všetky predpoklady úspešného napredovania súdu.“*

Znalosť fungovania konkrétneho súdu bola ďalšia veľmi častá informácia objavujúca sa v hárkoch, pričom dominantnejšia bola u nesudcovských profesií: „*Má dobrý prehľad o fungovaní súdu na ktorom pôsobí.; podrobne popísal zmeny, ku ktorým pristúpil po*

nástupe do funkcie predsedu. Tieto zmeny možno hodnotiť pozitívne.; ponúkol vo svojom vystúpení deskripciu svojho doterajšieho fungovania v role predsedu súdu nielen po vecnej, ale aj po citovej stránke.; Uchádzačka prezentovala dostatočný stupeň prehľadu o činnosti súdu vrátane rozsahu právnych i faktických pôsobností jeho predsedu.“

V súvislosti so znalosťou fungovania súdu sme sa stretli aj s opačnou reakciou zo strany člena výberovej komisie: „*nepresvedčil ma o vykonaní efektívnosti krokov, ktoré prezentoval a ktoré či by aj skutočne vykonal, a to vzhľadom k tomu, že už po dobu vyše 3 rokov na OS nepracuje.*“ V tomto prípade bol uchádzač označený ako neúspešný nie na základe jeho praxe v súdnictve ale preto, že po určitú dobu nepracuje na konkrétnom súde, čo vyhodnotil člen VK nedostatočnú znalosť fungovania konkrétného súdu.

V hárku sme zaznamenali aj informácie ohľadom toho, či a aký má uchádzač postoj k problémom, ktoré na danom súde sú(boli) a celkovo ako pristupuje k riešeniu problémov. Na problémy a postoj k nim sa zamerali len 16 sudcovia a 6 „nesudcovia“, čo je vzhľadom k dôležitosti informácii pomerne málo. Môže to byť preto, že tieto otázky riešili skôr hodnotitelia len na súdoch, kde reálne v tom čase alebo v blízkej minulosti nejaké problémy naozaj odznali, na druhej strane s hodnotením vyplýva, že boli aj takí hodnotitelia, ktorí prezentáciu konkrétnych riešení na problémy vyslovene očakávali: „*je zárukou riešenia vyskytnutých sa problémov v tej najlepšej variante; neprezentoval okrem teórie nijaké konkrétne riešenia problémov*“

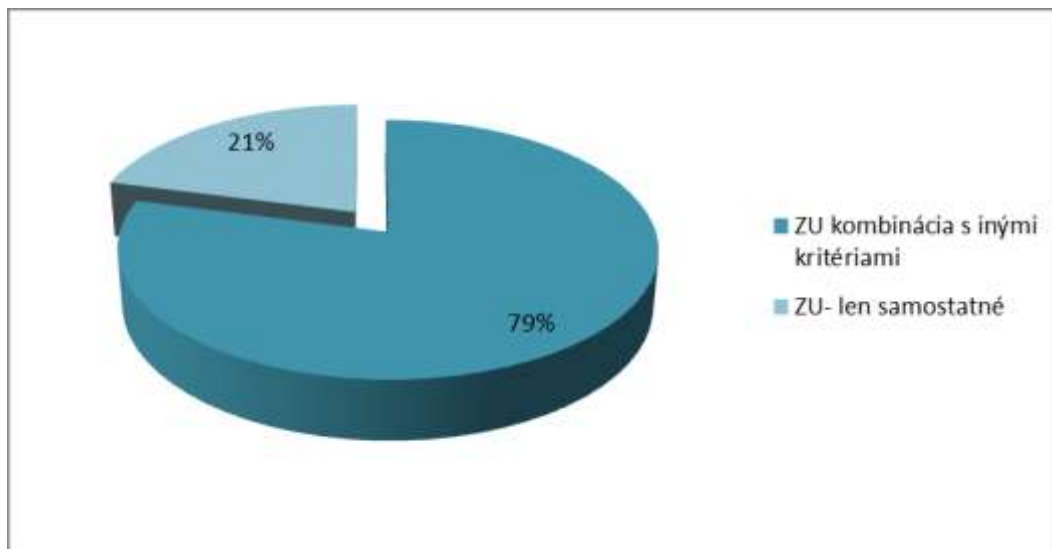
V tomto ohľade by bolo možné v rámci hodnotenia riešiť aj postoj k hypotetickým problémom, to znamená, že skúmať u uchádzača, ako by na mieste predsedu riešil situáciu, keby vznikla. Nevieme posúdiť, či bol na výberových konaniach riešený postoj k problémom aj z tohto uhla pohľadu, ale hárky tomu nenasvedčujú, pretože žiadna taká informácia sa tam neobjavila.

Zhodnotenie uchádzača

Hodnotiace hárky slúžia na zdôvodnenie hlasovania členov komisie a takéto zhodnotenie uchádzača sa v nich vyskytovalo pomerne často a to u oboch skupín profesií.: „*Menovaná je vhodný typ na pokračovanie vo funkcii predsedníčky OS DS.; Svojou prácou doposiaľ preukázala, že má všetky predpoklady aj do budúcnosti na to aby zabezpečila riadny výkon súdnictva a správu OS DS.*“

V takýchto informáciách sme však v hárkoch zaznamenali zásadný rozdiel. Vyskytlo sa viacero prípadov, že člen výberovej komisie napísal len takéto zhodnotenie uchádzača, to znamená, že z hárku nie sú zrejmé dôvody, prečo ho považuje za vhodného. Naopak v hárkoch, kde sú pred zhodnotením vypísané napríklad osobnostné vlastnosti, riadiace zručnosti, skúsenosti či etika a až potom zhodnotenie uchádzača je viacere zrejmé na základe čoho hodnotiaci považuje konkrétného uchádzača za vhodného. Preto vidíme veľký rozdiel medzi zhodnotením uchádzača v kombinácii s inými kritériami na ktoré sa člen zameria a medzi zhodnotením uchádzača len samostatne, t.j. bez zrejmých dôvodov vyplývajúcich z hárku.

Obrázok 1: Percentuálne zobrazenie dvoch typov zhodnotenia uchádzačov v hárkoch

Zdroj: Autorky, na základe dát získaných z hárkov

Z celkového počtu zhodnotení uchádzača, sa 13 krát vyskytlo takéto zhodnotenie len samostatne, a teda z háрку nie je možné usúdiť na základe čoho sa daný hodnotiteľ rozhodoval a väčšinou teda len skonštatoval, že daný uchádzač má predpoklady alebo schopnosti na funkciu predsedu súdu. Takéto strohé skonštatovanie považujeme pri výberovom konaní na funkciu predsedu súdu ako nedostatočné: „*Má predpoklady pre výkon funkcie predsedu súdu*“

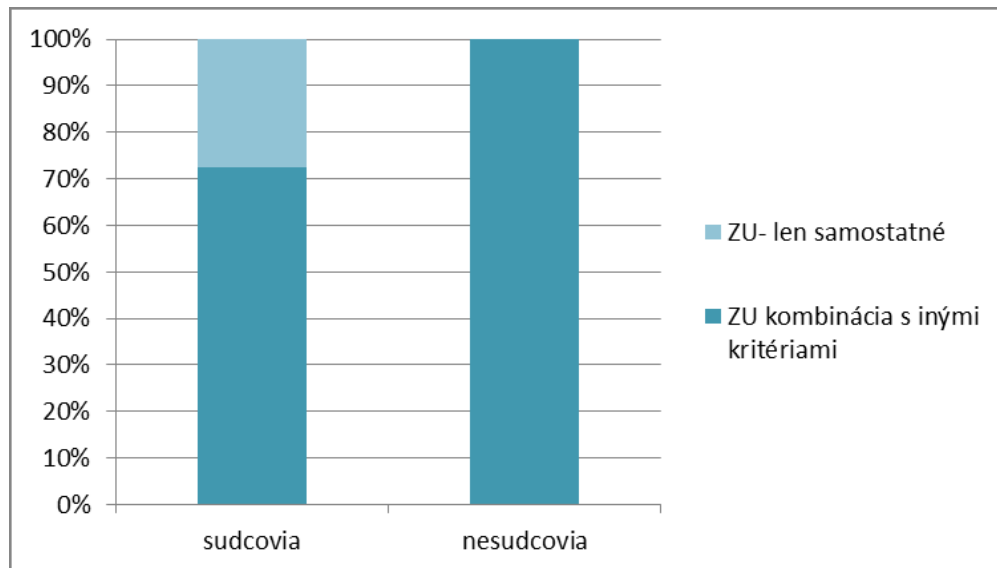
V zhodnoteniach, ktoré boli v kombinácii aj s inými informáciami o uchádzačovi, ktoré si členovia výberovej komisie všímali, bolo vidieť väčšiu úvahu o jeho naozajstnej vhodnosti do funkcie: „*Je predpoklad, že po detailnejšom prepracovaní koncepcie by mohla funkciu vykonávať; Xy podľa môjho názoru spĺňa podmienky na funkciu predsedníčky súdu len tak povediac o chlp. S ohľadom na reálie SR je preto možné uchádzačku hodnotiť ako úspešnú; Prezentácia predstavy riadenia súdu zabezpečuje v prípade jej naplnenia dobré podmienky pre chod súdu.*“

Medzi hárkami v ktorých boli len samostatné zhodnotenia sa vyskytol aj prípad, kedy išlo o výberové konanie s dvomi uchádzačmi a výsledkom zhodnotenia bolo, že uchádzač je vhodný a nebolo zrejmé o ktorom z nich sa daný hodnotiaci vyjadruje, čo je z obsahového hľadiska háрку rovnaké ako keby bol úplne prázdny.

Tendenciu odovzdávať obsahovo chudobnejšie hárky z hľadiska podrobnejšieho zdôvodnenia hlasovania, mali jednoznačne sudcovia, nakoľko zo všetkých 62 zhodnotení celkovo sa takto vyjadrilo práve 13 sudcov(pozri: Tabuľka 11: Početnosť kategórií údajov v zdôvodneniach hlasovania o uchádzačoch v hodnotiacich hárkoch., čo sme znázornili aj graficky. Usudzujeme, že sudcovia necítia potrebu hlbšie zdôvodňovať

svoje rozhodnutia kvôli existujúcim väzbám v rámci stavu – sudcovia sa navzájom poznajú. Členovia z iných ako sudcovských profesií sa s účastníkmi výberových konaní stretávajú až na konaniach, často krát bez predchádzajúcej osobnej skúsenosti.

Obrázok 2: Percentuálne znázornenie vzťahu medzi ZÚ a povolaním členov VK

Zdroj: Autorky, na základe dát získaných z hárkov

Otázkou je, prečo sa takéto prípady vyskytli len u sudcov. Na takto položenú otázku nie je možné na základe analyzovaných hárkov odpovedať, pretože príčin môže byť viacero. Možno však usudzovať, že sudcovia sa navzájom poznajú a preto môžu mať menšiu potrebu rozoberať uchádzača podrobne a teda skôr majú tendenciu zhodnotiť len jeho vhodnosť. Pri nesudcovským profesiám sme zaznamenali väčšiu tendenciu rozoberať uchádzača detailnejšie, pričom práve u týchto členoch komisie sme zaznamenali také informácie ako **znalosť jazykov** a **analytické myslenie**, ktorú napríklad sudcovia nebrali vôbec do úvahy.

Vo všeobecnosti boli hárky, s ktorými sme pracovali, vyplnené pomerne stručne a to najmä z hľadiska rozličnosti informácií v nich obsiahnutých. Najčastejšie informácie, ktoré sa objavovali boli informácie o uchádzačových skúsenostiach v pozícii predsedu, verbálneho prejavu, vízie súdu a úplne najviac opakujúca sa informácia, bolo zhodnotenie uchádzača a teda, to či ho daný člen komisie považuje za vhodného. V tomto ohľade sa vyskytli aj situácie, kedy hárky obsahovali len takéto zhodnotenie bez udania dôvodu, zváženia(spomenutia) akýchkoľvek informácií o uchádzačovi. Vyskytli sa dokonca aj také prípady, kedy bolo v hárku zhodnotenie uchádzača v prípade, kde boli viacerí uchádzači a teda nebolo zrejmé, koho hárkom hodnotí.

Zaznamenali sme odlišný prístup k hodnoteniu uchádzačov medzi jednotlivými profesiami vo výberovej komisii a teda medzi sudcami a „nesudcami“. Najzásadnejší rozdiel je medzi nimi badať v tom, že sudcovia sa pri hodnotení uchádzača skôr orientovali

na informácie ohľadom toho, či ho poznajú, či je dlhoročný funkcionár resp. či pracuje alebo nepracuje na danom súde, čo je pre nich pomerne dôležitý ukazovateľ. Taktiež často spomínali jeho znalosti fungovania daného súdu, no podstatne menej venovali pozornosť jeho osobnosti. „Nesudcovia“ spomínali v hárkoch aj tieto informácie, no viac ako sudcovia sa sústredili na informácie o vlastnostiach uchádzača, jeho praxi, etike a najmä ako jediní spomenuli analytické myslenie a znalosť jazykov. Z tohto vyplýva, že rôznorodosť výberovej komisie dokáže zabezpečiť rôznorodosť informácii, ktoré členovia komisie posudzujú a toto môže mať kľúčový vplyv na kvalitu výberového konania a teda aj na samotného uchádzača do funkcie predsedu súdu.

5.3 Hodnotiace hárky z osobitného hlasovania

K dvom výberovým konaniam s osobitným hlasovaním (OS Levice 27.1., OS Topoľčany 31.1.) nám MS SR sprístupnilo osem prázdnych hárkov „osobitné hlasovanie“. Hárky z osobitného hlasovania neobsahujú zdôvodnenie ani vysvetlenie, prečo považuje konkrétny člen komisie uchádzačov za úspešných – ide čisto o určenie poradia. Domnievame sa, že na týchto hárkoch hlasoval každý člen výberovej komisie o poradí úspešných uchádzačov, preto sú hárky anonymizované v zmysle rozhodnutia citovaného v podkapitole 1.1

5.4 Hodnotiace hárky priripavené predsedom výberovej komisie

5.4.1 Záverečné hodnotenia

Osobitnú kategóriu hodnotiacich hárkov tvorí tzv. Záverečné hodnotenie. Pojem ani vysvetlenie čo záverečné hodnotenie je, sa nenachádza v zásadách výberového konania do funkcie predsedu súdu ani v platnej vyhláške, ktorú sa riadi výberové konanie na predsedu. Mgr. Michaela Semufová z MS SR nám v rozhovore vysvetlila, že to, či sa hárok „záverečné hodnotenie“ použije alebo nie, je výlučne na predsedovi komisie. Podľa nej ide o akési „zvykové právo“ sumarizácie, ktoré pretrváva do súčasnosti.

Z tridsiatich štyroch výberových konaní nám MS SR poskytlo záverečné vyhodnotenia k dvadsaťdeväť z nich. Zásadný rozdiel medzi poskytnutými hodnoteniami bol v ich vyplnení.

Tabuľka 12: Záverečné hodnotenia z výberových konaní

Počet VK	Vyplnené záverečné hodnotenia	Prázdne hodnotenia	Chýbajúce hodnotenia
34	22	7	5

Zdroj: Autorky, na základe hodnotiacich hárkov a zápisníc z výberových konaní z obdobia 1.1. 2012-31.12..2012

Tabuľka 13 uvádza, že z tridsiatich štyroch výberových konaní nám MS SR poskytlo záverečné hodnotenia k dvadsaťdeväť z nich. Zásadný rozdiel medzi poskytnutými hodnoteniami bol v ich vyplnení. Vyplnených záverečných hodnotení bolo dvadsaťdva,

prázdnych sedem. K piatim výberovým konaniam záverečné vyhodnotenia nemáme (KS Bratislava 18.9., OS Levice 30.7., OS Topoľčany 30.7. a 24.9., KS Žilina 17.9.)

Keďže neexistuje žiaden právny predpis, resp. úprava, ktorá by určovala obsahové naplnenie záverečného hodnotenia, ich obsahové naplnenie sa výrazne odlišuje. Záverečné hodnotenie v praxi používa väčšina predsedov výberových komisií na:

- zhodnotenie uchádzača: *„dostatočne prezentoval svoje schopnosti a predpoklady zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správy súdu; prezentáciou, motivačným listom i doterajšou prácou preukázala, že bude schopná vykonávať zodpovedne funkciu predsedníčky okresného súdu; lepšia verbálna a obsahová prezentácia sudcu a dlhšia prax sudcu“*
- vymenovanie pozitívnych a negatívnych stránok uchádzača: *„u všetkých členov komisie zavážili doterajšie dobré výsledky súdu, negatívnejšie bola hodnotená schopnosť formulovať riešenia hypotetických situácií, ktoré by na súde mohli vzniknúť“*
- komparáciu viacerých uchádzačov: *„s ohľadom na prednes každého z kandidátov pôsobil uchádzač 1 viac dojmom, že pozná detailne situáciu na súde a to po všetkých stránkach, ním navrhované riešenia boli omnoho konkrétnejšie, než u uchádzača 2. Uchádzač 2 vystupoval razantnejšie, čo pri zlých medziľudských vzťahoch súde hodnotím skôr ako negatívum“*
- komparáciu (ne)úspešnosti a poradia: ide o prázdne záverečné hodnotenia, kde predstaviteľka MS SR vysvetlila, že jediné údaje, ktoré tieto záverečné hárky obsahovali sa týkali súčtu hlasovanie jednotlivých členov výberovej komisie za (ne)úspešnosť a poradie a keďže ide o neverejné informácie, boli anonymizované a nám boli poskytnuté anonymizované (prázdne) hárky.

Keďže použitie záverečného hodnotenia je na rozhodnutí predsedu komisie, usudzujeme, že v piatich prípadoch sa predseda VK rozhodol záverečné hodnotenie nepripraviť. Podľa nášho názoru takáto nejednotnosť spôsobuje zmätok. Odporučili by sme zaviesť buď striktné povinné vyplňanie záverečných hodnotení alebo ich úplne zrušiť. Ak by rozhodnutie bolo za ponechanie záverečných hodnotení, je nutné zvážiť ich komplementaritu so zápisnicami tak, aby nedochádzalo k zbytočnej duplicite údajov.

Špeciálnou kategóriou záverečných hodnotení, ktorá sa používa v prípade osobitného hlasovania, je hárok „vyhodnotenie osobitného hlasovania“. V sledovanom období sme sa s vyhodnotením osobitného hlasovania stretli dvakrát, pri výberových konaniach na OS Levice 27.1. a OS Topoľčany 31.1. V oboch prípadoch hárky obsahovali informáciu o výsledku osobitného hlasovania s dodatkom, že poradie uchádzačov nebolo určené: *„osobitným hlasovaním sa znovu neurčilo poradie úspešných uchádzačov, pretože 2 členovia VK hlasovali: 1. miesto – uchádzač 1 a 2. miesto – uchádzač 2 a 2 členovia hlasovali: 1. miesto – uchádzač 2 a 2. miesto – uchádzač 1. Pomer hlasov je teda 2:2, bez určenia poradia.“*

6 Výsledky a odporúčania

6.1 Formálny process výberových konaní

6.1.1 Kreovanie databáz kandidátov

Pri kreovaní databáz nie je presne zrejmé na základe čoho do nich minister menuje jednotlivých uchádzačov, pričom odvolanie všetkých kandidátov nesudcovského povolania po zmene vlády v roku 2012 (Tabuľka 3: Kandidáti menovaní Ministerstvom spravodlivosti SR) naznačuje okrem netransparentnosti aj istý politický podtext v tomto procese, nakoľko absentujú formálne pravidlá, ktoré by ministra pri výbere nejako zaväzovali. Z rozhovoru s doc. JUDr. Luciou Berdisovou, PhD. (pozri 2 Formálny proces výberových konaní), čo nám potvrdila aj analýza hárkov (pozri 3 Analýza hodnotiacich hárkov z výberových konaní) vyplýva, že profesijná rôznorodosť kandidátov a neskôr členov výberových komisií, profesijná prax veľmi dôležitá pre priebeh výberových konaní. Profesijná prax členov výberovej komisie vplýva na ich spôsob nazerania a hodnotenia uchádzača, a teda majú pri hodnotení tendenciu zvažovať rozdielne kritéria.

Odporúčanie: Pre transparentnejší výber kandidátov do databáz odporúčame vytvorenie formálnych pravidiel, ktoré by ministra zaväzovali urobiť výber kandidátov, tak aby zohľadňoval ich profesijnú rôznorodosť, t.j. presný počet uchádzačov nesudcovskej a naopak sudcovskej profesie.

Bolo by v tomto ohľade vhodné aj odpolitizovanie vymenúvania výberových komisií, aby členov nemenoval len minister a Súdna rada SR a sudcovské rady, ale aj profesionáli z inej oblasti ako sudcovskej, nakoľko je zrejmé, že medzi nimi existujú rozličné vzťahy a uprednostňovania určitých kandidátov.

6.1.2 Kreovanie výberových komisií

Výberové komisie sa zostavujú ku každému výberovému konaniu veľmi neformálne, spôsob oslošovania kandidátov z existujúcich databáz ku konkrétnym výberovým konaniam je nejasný. V praxi nastávajú situácie keď sa kandidát A z databázy stane členom výberovej komisie vo viacerých konaniach a naopak kandidát B sa nezúčastní žiadneho konania (pozri 2.1.2 Kreovanie výberových komisií z databáz MS SR)

Odporúčanie: Pre zabezpečenie vyššej „rotácie“ členov výberovej komisie navrhujeme zmeniť spôsob vyberania kandidátov z databázy do jednotlivých komisií napr. losovaním resp. iným náhodným výberom z databázy.

6.1.3 Sprístupňovanie informácií o kandidátoch výberových komisií

Nekompletnosť údajov o jednotlivých kandidátoch na výberovú komisiu a už konkrétnych členoch výberových komisií znemožňuje spätné získanie informácií, čo sa týka ich profesie, ich menovania a odvolania, ale do konca aj presného počtu. Tento fakt má veľký vplyv na vyplňanie hárkov, pretože nakoľko si členovia výberovej komisie uvedomujú, že prakticky neexistuje kontrolný mechanizmus, má to vplyv na ich podrobnosť a dôslednosť pri vyplňaní hodnotiacich hárkov.

Odporúčanie: Potreba zjednotenia informácií a nastavenia základných pravidiel ohľadom ich prehľadného zverejňovania a sprístupňovania, možno vytvorenie aj kontrolného mechanizmu.

6.1.4 Hlasovanie o (ne)úspešnosti

Zákon ani vyhláška nestanovujú, na základe akých kritérií majú členovia výberovej komisie považovať uchádzača za (ne)úspešného a čo presne „úspešnosť“ alebo „neúspešnosť“ znamená. Vyhláška ustanovuje len to, kto je považovaný za úspešného či neúspešného po hlasovaní. Stav, kedy nie je dostatočne zadefinovaná (ne)úspešnosť vo formálnych dokumentoch nepovažujeme za vhodný, pretože ide len o jej subjektívne vnímanie členov výberovej komisie. Dôsledkom rôzneho vnímania uchádzačov je, že v podobných situáciách s rôznymi členmi výberovej komisie môže byť znemožnené hlasovať o danom uchádzačovi, keďže bol označený za neúspešného (pozri 2.2 Hlasovanie o (ne)úspešnosti)

Odporúčanie: Pre zmenu subjektívneho vnímania (ne)úspešnosti navrhujeme vo vyhláške jasne zadefinovať kritériá, ktoré musí uchádzač spĺňať aby bol vyhlásený za úspešného alebo neúspešného. Takýmito kritériami by mohli byť napr. prax, skúsenosti v riadiacej funkcii a i. Rovnako považujeme za dôležité, aby vyhláška obsahovala ustanovenie o tom, že zhodnotenie úspešnosti uchádzača na hodnotiacom hárku povinnou súčasťou hárku.

6.1.5 Proces: Stanovenie poradia uchádzačov

Členovia výberovej komisie stanovujú poradie úspešných uchádzačov neverejne, na hodnotiacom hárku, ktorý je odovzdaný predsedovi výberovej komisie. Zákon ani vyhláška bližšie neurčuje nakoľko sú výsledky výberového konania záväzné. Informácia nám bola potvrdená aj zo strany MS SR - stanovenie poradia vo výberovom konaní nie je pre ministra spravodlivosti záväzné, ide len o akýsi podklad a vymenovanie úspešného uchádzača do funkcie ňom (nej). V sledovanom období sme zaznamenali opakovanie

výberových konaní, v ktorých boli úspešní uchádzači umiestnení na prvé miesto (pozri 2.3 Poradie). Kombináciu

„odporúčacieho“ charakteru výsledkov výberových konaní pre ministra, spolu s nejasnými pravidlami vyhlasovania nových konaní napriek existujúcim úspešným uchádzačom, považujeme za tendenčnú a ľahko zneužitelnú.

Odporúčanie: Pre zníženie politického tlaku a zvýšenie transparentnosti vyhlasovania nových výberových konaní navrhujeme zmenu záväznosti výsledkov výberového konania v zákone. V prípade, ak sa výberové konanie skončí umiestnením úspešného uchádzača na prvé miesto, minister vymenuje uchádzača do funkcie predsedu súdu.

6.1.6 Proces: Osobitné hlasovanie

Vyhláška stanovuje, že v prípade rovnosti poradia dvoch alebo viacerých uchádzačov sa o ich poradí rozhodne osobitným hlasovaním avšak nestanovuje či na osobitné hlasovanie má byť vyhotovený nový hodnotiaci hárok. Rovnako nič nehovorí o tom, koľko osobitných hlasovaní v rámci jedného výberového konania má prebehnúť a kedy, ani o tom, či majú členovia komisie znovu zdôvodňovať stanovenie poradia.

Odporúčanie: Celý inštitút osobitného hlasovania považujeme za potrebné dôkladne zadefinovať vo vyhláške, pretože práve osobitným hlasovaním sa rozhodujú „sporné“ situácie v prípade rovnosti hlasov. Vo vyhláške by sme očakávali: stanovenie minimálneho časového odstupu od prvého hlasovania o poradí, členov výberovej komisie zaviazat' vypracovať ku každému osobitnému hlasovaniu nový hodnotiaci hárok a slovné zhodnotiť svoju voľbu poradia na novom hodnotiacom hárku, ku každému osobitnému hlasovaniu vypracovať predsedom komisie „vyhodnotenie osobitného hlasovania“ a ustanoviť maximálny počet osobitných hlasovaní pre jedno výberové konanie.

6.2 Analýza hodnotiacich hárkov z výberových konaní

6.2.1 Zdôvodnenie v hodnotiacich hárkoch: Komparácia

V sledovanom období sa pri výberových konaniach s dvomi a viac uchádzačmi vyskytli hodnotiace hárky z rôznou mierou komparácie kandidátov. Niektorí členovia výberovej komisie uchádzačov vôbec nekomparovali, iní ich síce spomenuli, avšak nezávisle od seba t.j. reálne neporovnávali ich kvality. So skutočnou komparáciou sme sa stretli len minimálne. Takýto spôsob je neakceptovateľný vo výberových konaniach, kde úlohou členov je porovnať a posúdiť charakteristiky oboch uchádzačov na základe ktorých je možné stanoviť poradie.

Odporúčanie: Vo výberových konaniach s viacerými uchádzačmi navrhujeme, aby sa členovia výberovej komisie vyjadrili na jednom hodnotiacom hárku o všetkých uchádzačoch, pričom by mali reálne porovnávať ich kvality. To by bolo možné dosiahnuť dvomi

spôsobmi a to buď formálnymi pravidlami, ktoré by im komparáciu priamo nariaďovali alebo zavedením štandardizovaného hodnotiaceho hárku.

6.2.2 Kriteria zdôvodnenia hlasovania

Hodnotiace hárky boli z hľadiska obsahovej stránky veľmi rôznorodé, pretože čo a akým spôsobom sa vyplňa je ponechané na jednotlivých členoch výberovej komisie. Rôznorodosť a obsahová nejednotnosť pôsobí zmätočne a v hárkoch nie je viditeľné zdôvodnenie hlasovania jednotlivých členov. Členovia komisie sa v niektorých kritériách zhodli t.j. zamerali sa na rovnaké informácie (pozri Tabuľka 11: Početnosť kategórií údajov v zdôvodneniach hlasovania o uchádzačoch v hodnotiacich hárkoch.) o uchádzačoch, ale niektoré kritériá (napr. etika, motivácia) vôbec nezohľadňovali. Úplne absentuje súbor spoločných kritérií pre členov komisie, ktorými by sa pri zhodnutí uchádzača riadili.

Odporúčanie: Je viac než vhodné aby mali hodnotiace hárky jednotnú formu, t.j. aby členovia výberovej komisie mali súbor spoločných kritérií hodnotenia. Rovnako ako v predchádzajúcom odseku navrhujeme použitie štandardizovaného hodnotiaceho hárku. Ako minimum, ktoré by mali členovia komisie zdôvodňovať je posúdenie osobnostných vlastností, riadiacich schopností a celkové zhodnotenie úspešnosti.

6.2.3 Zhodnotenie (celkové) uchádzača v hárku

Zo zistení tiež vyplýva, že členovia uchádzačov majú potrebu najčastejšie hodnotiť kandidáta celkovo –všeobecne t.j., či je podľa nich vhodný na funkciu predsedu. Zaznamenali sme dva zásadné rozdiely v tomto prístupe. Niektorí členovia komisie hodnotili najskôr uchádzača podľa jednotlivých už spomínaných kritérií (pozri podkapitola 3.2.1 Zdôvodnenie hlasovania členov komisie o uchádzačoch podľa početnosti kategórií údajov) a až potom všeobecne zhodnotili uchádzača a jeho vhodnosť do funkcie. Veľa z členov výberovej komisie však uviedlo do hodnotiaceho hárku len zhodnotenie kandidáta t.j. z hárku (na rozdiel od predošlého prístupu), nie je zrejmé na základe čoho považujú kandidáta za vhodného.

Odporúčanie: Aj pri (celkovom) zhodnutí uchádzača dochádza k rozdielnosti v prístupe výberovej komisie a preto aj v tomto bode odporúčame zabezpečenie jednotnosti hodnotiacich hárkov, ideálne vo forme štandardizovaných hodnotiacich hárkov.

Štandardizovaný hodnotiaci hárok

V súčasnosti neexistujú kritériá, ktoré majú členovia výberovej komisie pri výbere uchádzača sledovať a zhodnocovať. Štandardizovaný hodnotiaci hárok by mal mať formu prednastavených kritérií hodnotenia, ktoré majú členovia zohľadniť. Rovnako by bolo vhodné rozlíšiť medzi kritériami (v tabuľke) a celkovým zhodnotením uchádzača členom komisie (vypísaným pod tabuľku). Hárok by mal byť vytvorený tak, aby bolo členovi komisie z neho zreteľné, že musí označiť uchádzača za úspešného a to bez ohľadu na to či ide o viacerých alebo jedného uchádzača (napr. povinné políčko na zakrúžkovanie, odškrtnutie a pod.)

Súbor kritérií hodnotenia pre členov komisie by mohol byť kreovaný profesionálmi z rôznych oblastí (psychológia, sociológia a i.) s prihliadnutím na informácie uvedené v podkapitole 3. Hárok by okrem iného, členov výberovej komisie nepriamo navádzal ku komparácii, údaje z neho by boli prehľadnejšie a aj ich vyplňanie by bolo efektívnejšie.

Záver: nestrannosť a transparentnosť pri výbere a menovaní sudcov a predsedov súdov

Formovanie štátnej správy a jej predstaviteľov kladie dôraz na nestrannosť, etiku a politickú neutralitu. Súdnictvo predstavuje základný druh štátnej moci, pričom jeho cieľom je nastolenie spravodlivosti a zákonnosti v štáte. Súdnu moc vykonávajú sudy v rámci ktorých je prezentovaná jednotlivými sudcami, ktorí majú právomoci rozhodovať a tiež aj ukladať tresty a zabezpečenie nestrannosti, etiky a politickej neutrality možno v súdnom systéme považovať za zásadný faktor ovplyvňujúci kvalitu súdnictva. Je dôležité zdôrazniť, že sudcovia ako predstavitelia štátnej moci spolurozhodujú o otázkach, ktoré sú predmetom ich záujmu a teda výkonu štátnej moci, pričom zabezpečenie odborného, spravodlivého, nestranného, rýchleho a hospodárneho súdneho systému patrí aj k záujmu širokej verejnosti (Škrobák, 2011, s 3).

Na nestrannosť v rámci súdneho systému sa dá nazerať dvoma pohľadmi. Na jednej strane je dôležitá nestrannosť samotných sudcov v procese rozhodovania, no nemenej dôležitý je pohľad aj na nestrannosť a transparentnosť vo výberových konaniach v rámci ktorých sa sudcovia a predsedovia súdov dostávajú do svojej funkcie.

Prvým krokom k nestrannosti a otvorenosti tohto procesu boli už vyššie spomínané novely zákona účinné od 1.5. 2011, vďaka ktorým sa tento proces sprístupnil verejnosti. Zvyšovanie transparentnosti vo výberových konaniach na posty sudcov a predsedov súdov je dôležitým pilierom dôveryhodnosti súdnictva a nepochybne súvisí aj so zvyšovaním kvality samotného procesu výberových konaní. V roku 2011 bol vládou Slovenskej republiky schválený plán

boja proti korupcii, kde medzi hlavnými opatreniami možno nájsť aj reformu súdnictva s ktorou súvisia aj transparentné výberové konania na sudcov a predsedov súdov. V rámci spomínaných noviel účinných od 1.5. 2011 došlo k viacerým procesným zmenám, pričom v rámci tejto úpravy výberových konaní možno hovoriť aj o významnom posune z hľadiska posilňovania nestrannosti a transparentnosti a to z hľadiska umožnenia verejnej kontroly. Na jednej strane ide o sprístupňovanie informácii verejnosti, no na druhej strane aj umožnenie a zabezpečenie účasti verejnosti na výberových konaniach. Výberové konania musia byť povinne zverejnené v tlači, ktorá má celoštátnu pôsobnosť, tiež aj na webvej stránke Ministerstva spravodlivosti. Zabezpečenie účasti verejnosti má na starosti predseda súdu, ktorý je povinný urobiť to v rámci svojich administratívno-organizačných povinností ohľadom výberového konania. Predseda súdu je rovnako v rámci týchto povinností viazaný zabezpečiť zverejnenie žiadostí uchádzačov výberového konania, ďalej ich motivačných listov a životopisov na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Na základe zverejnenia týchto údajov má verejnosť možnosť vzniesť námietky voči týmto uchádzačom, ktoré sú predložené výberovej komisii (Škrobák, 2011, s. 12). V rámci zverejnenia životopisov a motivačných listov však neexistuje stanovená norma a ani povinnosť vyhodnocovania kvality týchto dokumentov, pričom podľa Hrubalu (2015) toto v praxi absentuje a bolo by to možné napríklad zavedením bodovacieho systému, nakoľko v praxi sa to vyhodnocuje subjektívne (Hrubala, 2015).

Súdny systém ako jeden z reprezentantov štátnej moci je svojim spôsobom špecifický tým, že ho nezastupuje osoba, ktorá je volená občanmi a z tohto hľadiska je zabezpečenie verejnej kontroly procesu voľby jednotlivých sudcov ako predstaviteľov štátnej moci dôležitý prvok zachovania nestrannosti a transparentnosti súdnictva. Nestrannosť je možné čiastočne vidieť aj v povinnosti uchádzača uviesť v rámci žiadosti aj zoznam jemu blízkych osôb, ktoré vystupujú ako sudcovia, zamestnanci súdov, zamestnanci Ministerstva spravodlivosti, ale aj rozpočtových alebo príspevkových organizácií tohto ministerstva. V rámci zachovania nestrannosti je potrebný aj systém jednotných kritérií v rámci výberových konaní.

Zoznam použitej literatúry

- Babiaková, K. (2013). Výber sudcov na Slovensku. Monitoring a analýzy výberových konaní. VIA IURIS. (online). Dostupné na: http://www.viaiuris.sk/stranka_data/subory/analzy/babiakova-web-upravena12022014.pdf
- Barometer korupcie (2010). Transparency International Slovensko. (online). Dostupné na: <http://www.transparency.sk/gbk2010/>. http://www.transparency.sk/wp-content/uploads/2010/12/Tlacova-sprava_Barometer-korupcie-2010.pdf
- Hičárová, T. - Kiššová, L. - Očenášová, Z. - Miklíková, S. - Škařupová, K. - Vavrinčíková, L. - Krošláková, M. - Kuropková, K. - Rojčeková, J. - Staroňová, K. - Dolejš, M. (2010). *Súhrnná záverečná správa Projektu evalvácie uplatňovania vybraných drogových paragrafov zákona č. 300/2005 Z. z. - Trestného zákona SR*. Bratislava: Nadácia otvorenej spoločnosti
- Hrubala, J. (2015). Praktické skúsenosti pri výbere sudcov (reflexia člena výberovej komisie). Za otvorenú justíciu: transparentnosť, spravodlivosť, otvorenosť. (online). Dostupné na: <http://www.sudcovia.sk/sk/dokumenty/uvahy-clanky-navrhy/1804-prakticke-skusenosti-pri-vybere-sudcov-reflexia-clena-vyberovej-komisie>
- Kubík (2010). *Správa o stave podnikateľského prostredia v SR. Súdnictvo*. Bratislava: Podnikateľská aliancia Slovenska.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitatívny prístup a metódy v psychologickom výskumu*. Praha: Grada.
- Procházka, R. – Jablonka, B. – Lipšic, D. – Pirošík, V. – Valko, E. (2003). „Právny štát, tvorba a aplikácia práva,“ In: Kollár, M. a Mesežnikov, G. (Eds.): *Slovensko 2002 – súhrnná správa o stave spoločnosti*. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky.
- Staroňová, K. (2008a). „Projekt Súdny manažment“ ako protikorupčný nástroj,“ In: Sičáková-Beblavá a Beblavý, M. (Eds.) *Jedenásť statočných: Prípadové štúdie protikorupčných nástrojov na Slovensku*, str. 215-230. Bratislava: TIS a Ústav verejnej politiky FSEV UK.
- Staroňová, K. (2008b). „Vytvorenie špeciálneho súdu a Úradu špeciálneho prokurátora pre boj proti korupcii a organizovanému zločinu,“ In: Sičáková-Beblavá a Beblavý, M. (Eds.) *Jedenásť statočných: Prípadové štúdie protikorupčných nástrojov na Slovensku*, str. 230-247. Bratislava: TIS a Ústav verejnej politiky FSEV UK.
- Škrobák, J. (2011). Sudcovská samospráva verzus suverénita občanov, Brno: Masaryková univerzita. (online). Dostupné na: https://www.law.muni.cz/sborniky/cofola2011/files/participace/Skrobak_Jan_5974.pdf
- Tlačová správa TIS, 9.12.2010. „Slováci naďalej považujú úplatkárstvo za bežný jav“.
- Valentovič M., Kavický R. (2011). Analýza systému súdnictva a jeho výkonnosti v období do roku 2010. (online). Dostupné na:

https://www.justice.gov.sk/Stranky/Sudy/Statistika%20sudy%20a%20sudcovia/analiza_sudnictva_2011.pdf

Primárne dokumenty

Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona. parlamentná tlač 107. (online) Dostupné na:
<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=346941>

Dôvodová správa k vládnemu návrhu zákona. parlamentná tlač 454. (online) Dostupné na:
<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=358548>

Oznámenie k výberovým konaniam na funkciu predsedu súdu vyhláseným do 31. decembra 2011. (online) Dostupné na:
<http://www.justice.gov.sk/Stranky/aktualitadetail.aspx?announcementID=1545>

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2010-2014, Bezpečný a efektívny štát, Spravodlivosť, Dôvera v justičný stav. (online). Dostupné na:
<http://www.vlada.gov.sk/4-1-spravodlivost/>

Návrh strategického plánu boja proti korupcii v Slovenskej republike - upravené nové znenie. (online). Dostupné na:
<http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?id>

Príloha 1 – Zoznam kódov

DESKRIPTÍVNE KÓDY					PRÍKLAD
OSOBA	O				
analytické myslenie	OA				schopnosť analyticky, kriticky myslieť, uvažovať (zopakuje sa aj v ostatných kódoch - analýza)
prax	OP				10 rokov, dlhoročná, ovláda problematiku práce, rozsiahle skúsenosti a i.
motivácia	OM				vrchol právnickej kariéry, sen byť sudcom, prácu berie ako poslanie a i.
etika	OE				
osobnostné vlastnosti	OV				pozitívne aj negatívne osobnostné vlastnosti
odborné znalosti	OZ				erudovaný právnik, odborne zdatná, vysoko kvalifikovaný odborník a i.
znalosť jazykov	OJ				vymenované jazyky, ktoré kandidát ovláda alebo akákoľvek náhoda na jazyky
podpora	OPD				podpora sudcov, pozitívna odozva medzi pracovníkmi, dobré vzťahy, obľúbenosť na pracovisku a i.
verbálny prejav	OVP				napr. kultivovaný, vecný, presvedčivý, emocionálny, nepresvedčivo a i.
riadiace schopnosti/ vedenie	ORS				
			skúsenosť vo funkcii predsedu riadiace zručnosti práca s ľudskými zdrojmi/ prac. prostredie výsledky súdu	ORSp ORSz ORSz ORSvs	vykonáva funkciu predsedníčky na konkrétnom súde, rozsiahle skúsenosti s riadením a správou konkrétného súdu a i. schopnosti ohľadom riadenia: rozhodovania, delgovania úloh a i. prirodzená autorita, schopnosť použiť tvrdšie mechanizmy a i. súd dosahuje dobré výsledky a i.
RIADNY VÝKON SÚDNICTVA	RS				
konceptia	RSK				
			vízia riadenia súdu inovátorstvo v rámci súdu analýza právneho prostredia	RSKv RSK RSKa	konceptie, predstavy, ciele... pilotné programy, zapojenie sudcov do kurzov, a i.
chod súdu	RSCH				
			znalosť fungovania súdu analýza daného súdu riešenie problémov	RSCHf RSCHa RSCHr	uchádzač pozná chod súdu, uchádzačka má znalosti o pomeroch na súde a i. uchádzač čka o funkciu pozná problémy a jasne ich identifikoval/ a, identifikácia problémov zlepšenie komunikácie medzi pracovníkmi, zvýšenie frekvencie porád, zlepšenie interpersonálnych vzťahov a i.
	HZK	Celkové zhodnotenie kandidáta			potvrdil/ a schopnosť vykonávať funkciu, javí sa byť vhodnou uchádzačom/ čkou a i.
INTERPRETATÍVNE KÓDY					
osobné väzby	IOV				
funkcia predsedu	IFP				
HÁROK					
odovzdané a vyplnené háčky	H		počet háčkov vyplnenosť	H# Hv	číselné vyjadrenie počtu (0, 1, 2) 0 - nevyplnený, 1 - vyplnený
vymenovaní kandidáti	VK		záhlavie	VKz	0= v záhlaví nie je vymenovaný konkrétny kandidát 1= v záhlaví je vymenovaný konkrétny kandidát
			text	VKt	0= v texte nie je vymenovaný konkrétny kandidát 1= v texte je vymenovaný konkrétny kandidát
úspešnosť	Ú			Ú	0= v háčku NIE JE definovaná úspešnosť konkrétného kandidáta 1 = konkrétny kandidát JE úspešný
poradie	P		záhlavie	Pz0 Pz1 Pz2	nie je stanovené poradie poradie JE stanovené číslom u konkrétného kandidáta poradie JE stanovené podčiarknutím u konkrétného kandidáta
			text	Pt0 Pt1 Pt2	nie je stanovené poradie poradie JE stanovené číslom ("1." alebo "prvý" alebo "lepší") u konkrétného kandidáta na rovnakej úrovni obaja kandidáti
komparácie kandidátov (text)	K			KK0 KK1 KK2 KK3	v texte nie je rozobratý konkrétny uchádzač v texte rozobratý JEEN konkrétny uchádzač (nezávisle od seba ("fake" komparácia) kandidáti sú v texte "porovnaní", ale vychádza zhoda ("kvázi" komparácia) skutočná komparácia kandidátov
motivačný list	M			M 1 M 0	ML je spomenutý v texte háčku u konkrétného kandidáta ML nie je spomenutý v texte háčku u konkrétného kandidáta